

Kariūnas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos leidinys

2007 m. birželis, Nr. 2 (93)

Redakatoriaus skiltis

Penkiolika metų mūsų Alma mater rengiami karininkai Lietuvos kariuomenei. Parašęs šiuos žodžius susimąsčiau: rašyti „jau“ ar „dar tik“.

Penkiolika metų istorijai – tik akimirka, penkiolika metų tūkstantmetei Lietuvos valstybei – taip pat labai trumpas laiko tarpas, tačiau penkiolika metų žmogui – tai jau daug. Iš tikrųjų daug ir Lietuvos kariuomenei, ir mūsų Akademijai. Ją baigę kariūnai jau turi pulkininkų, pulkininkų leitenantų, majorų laipsnius, vadovauja dideliems kariniams vienetams, valdyboms, tarnyboms, eina kitas aukštas pareigas. Tai naujos kartos žmonės – išsilavinę, kompetentingi. Su jais siejame mūsų kariuomenės, o kartu ir valstybės ateitį.

O juk visų jų profesinės karjeros pradžia buvo čia. Čia, Karo akademijoje, profesoriai, docentai, lektoriai, instruktoriai stengėsi perduoti viską, ką patys žinojo ir mokėjo. Ir Akademijai garbė, kad ne vienas iš buvusių jos absolventų jau lenkia savo dėstytojus. Vadinasi, buvo padėtas tinkamas pamatas, nuosekliai kaupiamas žinių, patirties, kompetencijos bagažas. Tai – visuomenės raidos, tobulėjimo dėsnis, nes jei mokiniai nepraaugtų savo mokytojų, sustotų žmonijos pažangos procesas...

Šiais metais Lietuvos karininkijos gretas vėl papildė jaunų karininkų būrelis. Jų vietą Akademijoje užims norintys jais tapti. „Kariūno“ redakcinė kolegija linki Jums, 2007 metų absolventams, geros kloties, sėkmės tarnyboje ir svaiginančios karjeros. Mes Jus visus norime matyti generolais ir su pasididžiavimu prisiminti, kad buvote mūsų mokiniai. Jūsų atsakingoje tarnyboje bus visko, taip pat ir labai sunkių akimirkų. O tada prisiminkite mus, kurie dėl Jūsų jaudinasi, kurie Jums linki sėkmės.

**SĖKMINGOS TARNYBOS IR
SVAIGINANČIOS KARJEROS!**

Atsakingasis redaktorius

REDAKcinė KOLEGIJA

Atsakingasis redaktorius
plk.ltn. dr. GINTAUTAS SURGAILIS
tel. 2103650, viet. tel. 24650

Atsakingasis sekretorius
dr. VYTAUTAS TININIS
tel. 2103680, viet. tel. 24680

Redakcinės kolegijos nariai:

EGLė TRATAITė

(Akademijos bendruomenės klausimai)
tel. 2103506, viet. tel. 24506

kpt. REMIGIJUS BUTKEVIČIUS

(sielovada)
tel. 2103511, viet. 24511

kpt. MARGIRDAS VAZNYs

(karinis rengimas)
tel. 2103535, viet. tel. 24535

kpt. ALVYDAS ŽILINSKAS

(universitetinės studijos)
tel. 2103595, viet. tel. 24595

kpt. RONALDAS ENDRIJAİTIS

(sportas)
tel. 2103549, viet. tel. 24549

kar. LINA KIEVIŠAITė

(Kariūnų tarybos pirmininkė)

Kalbos redaktorė **NIJOLė ANDRIUŠIENė**

Dizainerė **LAİMA ADLYTė**

Fotografas **KĘSTUTIS DIJOKAS**

Spausdino

Krašto apsaugos ministerijos
Leidybos ir informacinio aprūpinimo tarnyba,
Totorių g. 27, LT-01121 Vilnius
Tiražas 500 egz. Užsakymas GL - 416.
Leidiny s platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

GENEROLo JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARo AKADEMIJA

Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
El. p. mc@lka.lt, gsurgailis@zebra.lt,
www.lka.lt

- 2 Karo akademijoje – dviguba šventė
- 4 2006–2007 m. m. IV kurso pavasario sesijos ir baigiamųjų darbų gynimo rezultatų apžvalga
- 5 Mainai pagal ERASMUS programą, arba Trys mėnesiai Turkijos policijos akademijoje
- 6 Sugrįžus iš Izraelio
- 7 Karo akademijos delegacija lankėsi Rumunijoje
- 7 Liublino ir Torunės konferencijose – aktualūs saugumo klausimai
- 8 Lietuvos universitetų rektorių konferencija
- 10 Būrio vado kovos kursas
- 12 Ten, kur naktimis dundėjo būgnai
- 14 Siūlome, svarstome, keliame problemas
- 16 Dainavos – dzūkų krašto Laisvės kovų atminimo vietomis
- 18 XIV absolventų laida
- 20 Pilietinis ir patriotinis ugdymas
- 23 Užsienio kalbų institutas – naujas LKA padalinys
- 24 Karo akademijoje svečiavosi Kuršėnų globos namų auklėtiniai
- 25 Akademijos koplyčios globėjo šv. Anzelmo šventė
- 26 V krikščioniškosios kariūnų ir jaunųjų karininkų konferencijos atgarsiai
- 28 Lietuvos karo mokyklos istorija 1919–1940 m.
- 32 Sporto kronika

Pirmame viršelyje geriausias Karo akademijos 2007 m. absolventas Laimutis VAIČYS

Karo akademijoje – dviguba šventė

Eglė TRATAITĖ

Liepos 4-oji ilgai išliks ne tik šiomet savo studijų kelią Lietuvos karo akademijoje baigusių kariūnų, bet ir visos Akademijos bendruomenės atmintyje. Šią dieną buvo iškilmingai paminėta karininkų rengimo sistemos 15-os metų sukaktis ir absolventams įteikti motorizuotojo pėstininkų būrio vado kvalifikaciją liudijantys pažymėjimai ir aukštojo universitetinio mokslo diplomai.

Iškilmingame minėjime dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Algimantas Matulevičius, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lietuvos kariuomenės pajėgų ir tarnybų vadai, Lietuvos universitetų rektoriai, garbūs atsargos ir dimisijos karininkai, buvę Akademijos darbuoto-

jai, absolventų draugai ir artimieji.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas apžvelgė per 15 metų nueitą kelią, apdovanojo daugiausiai prie Karo akademijos kūrimo, plėtros ir tobulinimo prisidėjusius buvusius ir esamus karius ir darbuotojus. Taip pat geriausi Akademijos bendruomenės nariai buvo įvertinti Krašto apsaugos ministerijos ir karinės vadovybės.

Įteikus absolventams motorizuotojo pėstininkų būrio vado kvalifikacinius pažymėjimus ir aukštojo universitetinio mokslo diplomus, juos ir visus susirinkusiuosius sveikino ir šventinį koncertą dovanojo Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotojo pėstininkų bataliono orkestras.

***

2007 m. liepos 5 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus iškilmingos pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremonijos, kuri pirmą kartą vyko S. Daukanto aikštėje, metu 57 Karo akademijos XIV laidos absolventams – 6 merginoms ir 51 vaikinui – suteikė leitenanto laipsnį.

Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas, suteikdamas laipsnį, atliko istorinį, tarpukario metais gimusį ritualą – šalies vadovas, kardu paliesdamas kiekvieno absolvento kairįjį petį, įpareigojo jaunuosius karininkus visur ir visada saugoti karininko garbę.

Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo ir

absolventus sveikino Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Algimantas Matulevičius, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Valdas Tutkus, užsienio šalių gynybos atašė, krašto apsaugos sistemos pajėgų ir tarnybų vadai, nusipelnę atsargos ir dimisijos karininkai, absolventų draugai ir artimieji.

Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas jauniems leitenantams nuoširdžiai linkėjo ištvermės ir visokeriopos sėkmės tarnyboje ir asmeniniame gyvenime. Dėkojo absolventų tėveliams, kurie pagrįstai gali didžiuotis savo sūnumis ir dukromis, kurie įveikę visus sunkumus, išlaikę kvalifikacinius egzaminus ir apgynę baigiamuosius darbus, įrodė, kad yra verti karininko vardo.

Jau ne vienus metus Karo akademijoje gyvuoja tradicija kasmet rinkti geriausią absolventą ir jį apdovanoti kardu. Šiais metais juo tapo Laimutis Vaičys, kuris per ketverius metus atkakliai siekė geriausių studijų rezultatų, aktyviai dalyvavo įvairiuose renginiuose Akademijoje ir už jos ribų, buvo drausmingas, sąžiningas ir draugiškas kariūnas. Garbingą dovaną Laimučiu Vaičiui įteikė krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Taip pat geriausiam absolventui Kanberos lietuvių draugijos valdybos nutarimu buvo paskirta piniginė premija.

Jaunuosius karininkus palaimino vyriausiasis Lietuvos kariuomenės kapelionas plk. Juozas Gražulis, parodomąją programą atliko Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos orkestras.

2006–2007 m. m. IV kurso pavasario sesijos ir baigiamųjų darbų gynimo rezultatų apžvalga

Studijų skyriaus vyr. specialistė Jolanta STANIULIENĖ

Liepos pradžia Karo akademijai džiugus metas – 57 absolventai sėkmingai baigė pavasario sesiją, išlaikę taktikos kvalifikacinį egzaminą ir apgynę bakalauro baigiamuosius darbus, todėl norėčiau supažindinti mūsų skaitytojus su jų rezultatais.

Analizuojant 2006–2007 m. m. pavasario semestro IV kurso kariūnų karinio rengimo mokymų dalykų rezultatus matyti, kad jiems studijuoti sekėsi neblogai: pažymių vidurkis siekia 7,7 balo. Tačiau absolventai pavasario semestro metu mokėsi truputį prasčiau nei pernykščiai – jų vidurkis mažesnis 0,1 balo (pernykščių buvo 7,8).

Galime pasidžiaugti, kad šiemet visi absolventai sėkmingai išlaikę taktikos kvalifikacinį egzaminą: pažymių vidurkis – 7,2 balo. Džiugu, kad šis rezultatas kur kas geresnis nei pernykštis (buvo 6,9). Akivaizdu, kad šį kartą buvo įdėta daugiau pastangų, nes pernai taktikos kvalifikacinio egzamino neišlaikė 3 kariūnai.

Analizuojant universitetinių mokymų dalykų rezultatus matyti, kad pavasario semestrą geriausiai studijuoti universitetinius mokomuosius dalykus sekėsi personalo vadybos specialybės kariūnams, kurių vidurkis – 8,6 balo. Bendras IV kurso universitetinių mokymų dalykų vidurkis – tik 7,9 balo. Šių

metų pavasario sesijos kariūnų pažangumo rezultatai, palyginti su pernykščiais, truputį blogesni – pernai vidurkis siekė 8 balus.

Kaip ir kiekvieną semestrą, dalis kariūnų nesugebėjo išlaikyti egzaminų ir įskaitų iš pirmo karto. Sunkiau sekėsi universitetiniai mokomieji dalykai, iš jų absolventai turėjo tris skolas.

Analizuodami pavasario semestro kariūnų pasiekimus pagal mokomuosius dalykus matome, kad IV kurso kariūnai, kaip ir kiekvienais metais, itin gerai pasirengę fiziškai, tačiau kiti dalykai, deja, kėlė kur kas daugiau rūpesčių. Daugiausia pastangų pareikalavo užsienio kalba ir filosofija.

Apžvelgus pavasario semestro absolventų karinio rengimo ir universitetinių dalykų mokymosi rezultatus matome, kad sunkiau studijuoti karybą – specialybės dalykų vidurkis žemesnis, tačiau kariūnai turėjo daugiau universitetinių dalykų skolų.

Geriausiai mokėsi ir aukščiausią reitingą šį semestrą pelnė IV kurso kariūnas Laimutis Vaičys, jo vidurkis – 9,38 balo. Šis kariūnas išrinktas geriausiu 2007 metų absolventu.

Baigiamuosius darbus geriausiai apgynė transporto inžinerijos vadybos studijų krypties absolventai (vidurkis – 8,2 balo). Aukščiausius įverčius („puikiai“) gavo Remigijus Klimavičius, parengęs darbą tema „Informacinių technologijų naudojimas transporto priemonių priežiūroje“ (vadovas – doc. A. Juozapavičius) ir Lina Šimkūnaitė, parengusi darbą „Intensyvaus eismo organizavimo analizė“ (vadovas – lekt. A. Buteliauskas). Personalo vadybos studijų krypties baigiamųjų darbų gynimo įverčių vidurkis – 8,1 balo. Taip aukštai įvertinta buvo tik Virginija Jurkutė, pristatiusi darbą „Lietuvos jaunimo politikos administravimo tobulinimo kryptys“ (vadovas – prof. habil. dr. E. E. Jančiauskas). Ne taip sėkmingai baigiamuosius darbus gynėsi tarptautinių santykių studijų krypties absolventai (vidurkis – 7,4 balo). Geriausius įverčius („puikiai“) gavo Mantas Kačiulis, parengęs darbą tema „Irano politinių procesų įtaka JAV nacionalinio saugumo strateginiams tikslams Vidurio Rytuose“ (vadovas – doc. dr. E. Račius), ir Sigitą Ramanauskaitę už darbą „Ukraina – Europos kaimynystės politikos sėkmės pavyzdys“ (vadovas – lekt. G. Surplys). Tačiau dabartinių absolventų, palyginti su pernykščiais, baigiamieji darbai įvertinti buvo kukliau. Šiemet įverčių vidurkis siekė 7,8, pernai – 8,1 balo.

Linkime visiems absolventams sėkmės tolesnėje tarnyboje!

Mainai pagal ERASMUS programą, arba Trys mėnesiai Turkijos policijos akademijoje

Vyr. lt. Renatas PALECKIS

Besimokant Karo akademijos magistratūroje man buvo suteikta galimybė trims mėnesiams (2007 m. sausio 10–balandžio 14 d.) išvykti į Turkijos policijos akademiją rinkti medžiagos magistro studijų baigiamajam darbui.

Kelionė prasidėjo ankstyvą sausio 10-osios rytą ir truko iki vidurnakčio. Tiesioginio skrydžio nebuvo, todėl Miuncheno oro uoste kito lėktuvo teko laukti net penkias valandas. Pirmasis „šokas“ laukė Ankaros (Turkijos sostinė) oro uoste. Pasiėmęs daiktus ir perėjęs dokumentų kontrolę buvau sutiktas Turkijos policijos akademijos darbuotojo, kuris kalbėjo tik turkiškai. Šiaip taip pirštais susirodydami bendravome, kol pagaliau pasiekiau numatytą gyvenamąją vietą.

Kitą dieną Turkijos policijos akademijoje susitikau su ERASMUS programos kuratoriais ir pradėjau tvarkyti administracinius reikalus. Kartu su kuratoriais mano komandiruotės laikotarpiui sudarėme studijų planą. Daugiausia studijų laiko prabėgo Bilkento

universiteto bibliotekoje, turtingoje literatūros anglų kalba. Dalį laiko užėmė individualios profesorių paskaitos.

Kol sutvarkiau administracinius reikalus, atėjo ir savaitgalis.

Paprastai būnant kitos kultūros šalyje knieti susipažinti su jos tradicijomis ir vertybėmis. O čia atsirado puiki proga patenkinti savo smalsumą. Tad greičiau žemėlapijį į rankas ir pirmyn apžiūrėti miesto!

Pirmiausia kuratorių patarimu apsilankiau Atatiurko mauzoliejyje (Antikabire), kuris kartu yra ir Išsivaduojamojo karo muziejus. Atatiurkas Mustafa Kemal Paša buvo generolas ir pirmasis Turkijos prezidentas. Jis sostinę paskelbė Ankarą (buvo Stambulas). Kemal Paša Atatiurkas – nacionalinis didvyris, todėl visur pilna jį vaizduojančių paveikslų ir skulptūrų. Mauzoliejaus, kuriame palaidoti Atatiurkas ir antrasis šalies prezidentas, teritorija užima didžiulį plotą (trigubai didesnę nei Lietuvos karo akademija), čia įkurtas ir įspūdingas Taikos parkas.

Apsilankęs Antikabire, patraukiau apžiūrėti pagrindinės ir didžiausios Ankaros mečetės. Ji stovi pačiame miesto centre, tad pakeliui patyriau „malonumą“, kai teko susipažinti su turkiško eismo ypatybėmis. Jo taisyklėms perprasti prireikė kelių savaičių. Iš pradžių atrodė, kad kelių eismo taisyklių nepaiso nei vairuotojai, nei pės tieji, o šviesoforai – tik „šviesos efektai“. Šiaip taip pasiekiau garsiąją mečetę, apžiūrėjau ją iš išorės ir iš vidaus. Statinio dydis tikrai įspūdingas, o vidaus papuošimai tiesiog stulbinantys.

Vėliau besisvečiuodamas Ankaroje apžiūrėjau senąjį miestą – Ulusą. Ulasas – tai senoji Ankara, čia stūkso Ankaros pilis, turistus traukia daugybė mažųjų mečečių, Romos imperijos laikų šventyklos griuvėsiai, Julijano kolona, vienas garsiausių Kemalio Atatiurko paminklų, ir pagrindinis – turkiškas gatvės turgus (gatvės prekyautojų pilna visoje Ankaroje).

Kelionės įspūdžiai jau po truputį blėsta, tačiau nuotraukos visada primins tris Turkijos policijos akademijoje praleistus mėnesius.

Sugrižus iš Izraelio

Prof. habil. dr. Antanas MAKŠTUTIS

Vadybos katedros magistro studijų profesorius Antanas Makštutis šių metų kovo 19–26 dienomis Izraelio užsienio reikalų ministerijos kvietimu Tarptautinio bendradarbiavimo centre MASHAV skaitė paskaitų ciklą „Efektyvus organizacijos valdymas“. Jis mielai sutiko pasidalyti savo įspūdžiais iš tolimojo Izraelio su žurnalo skaitytojais.

Skristi į Izraelį teko lėktuvu apie 5,5 val. ir įveikti apie 3 800 km atstumą. Komandiruotės metu buvo nuvažiuota automobiliu apie 1 050 km, pabūta prie „keturių jūrų“: Galilėjos, Negyvosios, Raudonosios ir Viduržemio. Aplankiau visus pagrindinius miestus: Haifą, Nazaretą, Jeruzalę, nuostabų kurortą prie Raudonosios jūros Eilatą, o gyvenau Tel Avivo šiauriniame priemiestyje prie Viduržemio jūros. Ilgai išliks nuostabūs prisiminimai apie žmones, kurie mane sutiko, lydėjo kelionėje ir užtikrino asmeninę apsaugą Jeruzalėje, taip pat apie darbščius ir rūpestingus Izraelio gyventojus, šios šalies nuostabią gamtą.

Galbūt reikėtų išskirti kelis Izraelio valstybės ir visuomenės raidos bruožus.

Pirma, ekonomikos plėtros tendencijos grindžiamos nacionalinio produkto (intelektinio ir plataus vartojimo) kūrimu, gamyba ir realizavimu šalies rinkoje bei jo eksportu; racionaliu žmonių, gamtos ir materialinių išteklių naudojimu (žemė – nacionalinė nuosavybė, nuomojama 30 metų; klimatas – palankus, todėl per metus nuimami 3–4 derliai; gerai išplėtotą energetinę sistemą; nuolat įsisavinami nauji dykumų plotai: naudojamas dirbtinis drėkinimas, pasodintos palmių giraitės, driekiasi milžiniški šiltnamiai, įvairios kitos plantacijos; puikūs automobilių keliai; tiesiamas naujas geležinkelis ir plečiamas kurortų ir poilsio zonų tinklas). Šiandien Izraelis jungia Azijos, Afrikos ir Europos prekybos kelius. Įvertinus ekonomikos vystymosi tempus, Izraelis užima 28 vietą pasaulyje pagal bendrąjį vidaus produktą, tenkantį vienam šalies gyventojui. Jis 2006 m. sudarė 26 200 JAV dolerių. Tai leidžia visiškai patenkinti nacionalinius poreikius ir plėtoti eksportą. Valiuta – naujasis šekelis (NIS), apyvartoje ir JAV doleriai.

Antra, socialinė aplinka ir nacionalinis saugumas. Valstybės teritorijos plotas – 20 770 km², gyventojų skaičius (2006 m.) – 6 352 117 žm., tankis – 305,83 žm./km² (23 vieta pasaulyje). Gyventojų sudėtis pagal tautybę (2005 m.): 5,26 mln. (76,2%) – žydai; 1,35 mln. (19,6%) – arabai, įskaitant palestiniečius, beduinus ir arabus krikščionis, 290 tūkst. (4,2%) – drūzai, kurie paprastai taip pat priskiria-

Prof. habil. dr. Antanas MAKŠTUTIS

Izraelio karys

mi arabams. Šalyje gyvena čerkesų, rusų ir kitų tautinių mažumų atstovų. Tarp jų 35% – pirmos kartos imigrantai, apie 1,1 mln. – emigrantai iš buvusios Sovietų Sąjungos. Šalyje yra per 200 tūkst. užsienio darbininkų ir nelegalių gyventojų. Valstybinė kalba – hebrajų (ivritas), arabų (viešai bendraujant plačiai vartojama rusų kalba, dėl to klesti turizmas), iš šiaurės į pietus šalis nusidriekusi per 470 km, plačiausia vieta – 135, siauriausia – tik 15 km. Nors Izraelis nedidelė šalis, tačiau joje yra net keletas klimato zonų. Laiko juostos atitinka Lietuvos laiko juostas (vasaros, žiemos). Įdomu tai, kad Izraelis neturi konstitucijos ir vadovaujasi 10 pagrindinių įstatymų.

Aktuali problema – nacionalinis sau-

gumas, grindžiamas nuoseklia vidaus ir užsienio politika, stipria ekonomika, saugia socialine aplinka ir kariniu saugumu, kuris priklauso nuo šalies pažangos ir jos gyventojų pilietiškumo. Karo tarnyba privaloma visiems piliečiams, Izraelio pilietybę turintiems vyrams ir moterims, kuriems suėjo 18 metų. Moterys tarnauja 2, vyrai – 3 metus. Tarnyboje privaloma su savimi nešiotis ginklą, moterys gali lankyti šeimą kiekvieną vakarą (jei arti namai), vyrai – tik savaitgaliais, ginkluoti būna nuolat, ir tai – norma. Nacionalinį saugumą stiprina ir formaliai įsiregistravę savanoriai. Nuo tarnybos kariuomenėje dėl tikėjimo atleidžiami ortodoksai – jie nedirba ir yra išlaikomi valstybės (šeimoje 10 ir daugiau vaikų, kurie gauna vaiko pašalpą). Geriausi žvalgai – beduinai (klajokliai), jie dažnai padaro karinę karjerą, užima aukštus postus. Pagrindinė problema saugumo srityje išlieka siena su Libanu, Sirija ir Palestinos, kurioje gyvena apie 3 mln. palestiniečių, autonomija. Šiandien Izraelis palaiko puikius partnerystės santykius su Jordanija ir Egiptu.

Oficialiojoje Izraelio sostinėje Tel Avive įsikūrusios visos užsienio ambasados, taip pat ir Lietuvos, su kurios darbuotoju Sauliumi Jaskelevičiumi teko bendrauti MASHAV mokymo centre. Tačiau tikroji istorinė ir faktinė Izraelio sostinė, nors formaliai ir nepripažinta, – Jeruzalė. Visos pagrindinės valstybės institucijos, išskyrus Vidaus ir Užsienio reikalų ministerijas, taip pat yra Tel Avive. Dabar pirmąją ambasadą Jeruzalėje stato Jungtinės Valstijos. Izraelis Lietuvos piliečiams taiko bevizį režimą, tačiau atvykstant į Izraelį, o ypač iš jo išvykstant, yra sustiprinta kontrolė, kuri grindžiama konkrečiais Izraelio reikalavimais, todėl geriau visiškai paklusti kontroliuojantiems pareigūnams ir vykdyti jų nurodymus, atsisakinti „taip“ arba „ne“, kalbėti angliškai ar paprašyti pakviesti vertėją.

MASHAV centro direktorė dr. Maya Glasserman-Almog ir kursų koordinatore Ela Krasnitsky puikiai organizavo mokymų programą, užtikrino aukšto lygio techninį aprūpinimą, geras darbo ir poilsio sąlygas, rengė pažintines-dalykines išvykas šalies viduje, todėl noriu joms ir kartu skaičiusiam paskaitas Izraelio lektoriui auditoriui Germanui Paykinui padėkoti savo ir žurnalo skaitytojų vardu.

Izraelio valstybė ir žmonės man paliko labai gerą įspūdį, nes jie geba išsaugoti praeities palikimą puikiai įrengtuose muziejuose žuvusiems atminti, išmano tautos istoriją, kuria Izraelio dabartį ir planuoja jo ateitį. Mes galime pasimokyti, kaip reikia tvarkyti savo kraštą šiandien ir ateityje.

Karo akademijos delegacija lankėsi Rumunijoje

Eglė TRATAITĖ

2007 m. balandžio 16–19 dienomis Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas, Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų viršininkas plk. lt. Valdemaras Rupšys ir Politikos mokslų katedros vedėjas prof. Gediminas Vitkus lankėsi Rumunijos Karolio I nacionaliniame gynybos universitete.

Vizito metu plk. Arūnas Balčiūnas ir gen. Mircea Muresanas (Rumunijos Karolio I nacionalinio gynybos universiteto viršininkas) pasirašė bendradarbiavimo protokolą, kuriame numatomas LKA ir Rumunijos nacionalinio gynybos universiteto bendradarbiavimas rengiant magistrus, aptarti šių studijų programų ir kreditų standartizavimo klausimai, mokomosios medžiagos leidyba bei mokymo organizavimas anglų kalba, numatyta vykdyti bendrus mokslo

tiriamuosius darbus, pagal mainų programą keistis dėstytojais ir studentais, kas dvejus metus abiejose šalyse rengti mokslines konferencijas.

Viešnagės Rumunijoje metu LKA delegacija buvo supažindinta su akademinių studijų ir karinio mokymo organizavimu Rumunijos Karolio I nacionaliniame gynybos universitete bei karininkų rengimo sistema Rumunijos ginkluotosiose pajėgose.

Karolio I nacionaliniame gynybos universitete vyksta bakalauro, magistrantūros bei doktorantūros studijos.

Lietuvos karo akademija ir Rumunijos gynybos universitetas numato ir toliau intensyviai plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą, naudojantis abipuse patirtimi gerinti karinių ir universitetinių studijų kokybę.

žiaus globalios ekonomikos sąlygomis. Buvo svarstyti visų valstybių dalyvių politinio, ekonominio ir socialinio saugumo klausimai nacionaliniu lygiu, taip pat globalizacijos ir integracijos procesų problemos bei jų galimi sprendimo būdai. Konferencijos dalyviai pabrėžė, kad dabar pasaulyje nėra nė vienos valstybės, kuri realiai būtų saugi. Tarp mokslininkų pasikeista nuomonėmis, jog būtina visose srityse plėtoti Europos Sąjungos (ES) ir Rytų valstybių bendradarbiavimą, kad tai sudarytų sąlygas nuolat stiprinti nacionalinį, regioninį, žemynų ir apskritai pasaulio globalų saugumą NATO lygiu.

Torunėje birželio mėn. tarptautinės konferencijos darbe dalyvavo mokslininkai iš 5 valstybių: Lenkijos, Lietuvos, Latvijos, Ukrainos ir Rusijos, dėl vizų režimo neatvyko Baltarusijos atstovai. Čia taip pat buvo dalijamasi mokslo tiriamojo darbo patirtimi, gautais rezultatais apie Baltijos jūros regiono valstybių bendradarbiavimo efektyvumo didinimą XXI amžiuje globalizacijos ir integracijos sąlygomis, su kuriomis susiduria ES teisinė sistema. Ši sistema gerina bendradarbiavimo aplinką, kita vertus, varžo nacionalinę teisę didinti nacionalinio ūkio ir rinkos konkurencingumą ES ir pasaulio rinkose. Aptarti klausimai dėl ES konstitucinių nuostatų ir jų įgyvendinimo perspektyvų konferencijos dalyvių valstybių lygiu, pateikti siūlymai dėl Kaliningrado srities integravimo XXI amžiuje į bendrą ekonominę erdvę. Konferencijos darbe prieita prie bendros nuomonės, kad visos Baltijos jūros regiono valstybės privalo labiau rūpintis Baltijos jūra, jos prieigomis, racionaliau naudoti išteklius ir juos skirti ekologijai gerinti, tranzito ir turizmo plėtrai, bendradarbiavimą plėtoti regioninių projektų pagrindu, kuris suvienytų kelias valstybes sprendžiant konkrečias regiono problemas ir paskatintų plėtoti žmonių bendravimą kaip viso saugumo garantą.

Liublino ir Torunės konferencijose – aktualūs saugumo klausimai

Prof. habil. dr. Antanas MAKŠTUTIS

Šių metų gegužės ir birželio mėn. Lietuvos karo akademijos Vadybos katedros magistro studijų profesorius habil. dr. Antanas Makštutis skaitė mokslinius pranešimus Lenkijoje, tarptautinėse mokslinėse konferencijose Liubline ir Torunėje.

Liubline gegužės mėn. vykusios tarptautinės konferencijos darbe dalyvavo mokslininkai iš 9 valstybių: Lenkijos, Lietuvos, Latvijos, Baltarusijos, Rusijos, Ukrainos, Moldovos, Čekijos ir Gruzijos. Jie pasikeitė svarbia moksline praktine informacija, aktualia XXI am-

Diskutuojama, koks vaidmuo tinkamiausias universitetų taryboms

LURK Viešųjų ryšių komiteto pirmininkė Valdonė VALIENĖ

Gegužės 24 d. Kauno medicinos universitete įvyko Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (LURK) posėdis, kuriame dalyvavo universitetų tarybų pirmininkai, Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorė Danguolė Bublienė, Vyriausybės kanceliarijos Švietimo, mokslo ir kultūros skyriaus vedėjas Linas Vingelis, Lietuvos MA prezidentas akademikas Zenonas Rokus Rudzikas, Kauno krašto pramonininkų ir darbdavių asociacijos prezidentas Algimantas Jankauskas, viceprezidentas Vaclovas Pečetauskas, Lietuvos pramonininkų ir darbdavių asociacijos viceprezidentas Rimas Varkulevičius.

Lietuvos universitetų rektorių konferencijai KTU senato pirmininkas prof. Ramutis Petras Bansevicius pristatė naująjį KTU rektorių prof. Raimundą Šiaučiuoną.

Apie Londone aukštojo mokslo ministrų pasirašytų dokumentų svarbą Lietuvos aukštajam mokslui referavo RK generalinis sekretorius prof. Kęstutis Kriščiūnas.

Buvo paminėti svarbiausi ministrų pasirašyto komunikato akcentai. Universitetai privalo ugdyti visuomenę, politika turi didinti individų, kurie mokosi, galimybes, visą gyvenimą truncančių studijų, kurios dar tik steigiamos ir stiprinamos, efektyvumą. Europoje aukštasis mokslas nepakankamai finansuojamas, lėšų stygius negarantuoja studijų kokybės. Europai reikia stiprių universitetų – savarankiškų ir atsakingų bei atitinkamai finansuojamų. Studentai neturi būti diskriminuojami nei pagal rasę, nei pagal socialinę padėtį. Turi būti didinamas akademinis mobilumas. Visi studentai bent porą mėnesių per studijų laikotarpį turėtų studijuoti kitame universitete.

ERASMUS mainų programa švenčia 20 metų jubiliejų. Siekiama, kad šie mainai vyktų racionaliai: studentai turi vykti ten, kur studijų programos geresnės. Reikia daugiau dėmesio skirti neformalaus išsilavinimo pripažinimui. EK parengta visą gyvenimą truncančių studijų kvalifikacinė struktūra pagaliau bus suderinta su Bolonijos struktūra. Universitetų studijas reikia keisti: nuo remiamų dėstytojų iniciatyva pereiti prie studentų poreikiams grįstų. Už doktorantūros kokybę atsakingi tik universitetai, turi būti vengiama per daug juos reguliuoti, būtinas atitinkamas finansavimas. Visiems studentams, ne-

svarbu, kokios yra jų socialinės galimybės, turi būti sudarytos sąlygos baigti universitetą. Įsidarbinimo problemos: darbdaviai dar nežino, kokių akademinių laimėjimų pasiekė ir kokių gebėjimų turi bakalaurai, magistrai ir daktarai, reikia kartu su jais dirbti.

Europos studijų erdvė turi būti matomesnė ir patrauklesnė, nes dabar prarandami studentai, kurie renkasi JAV universitetus. Pradeda veikti europinis studijų portalas.

Diskusiją dėl valstybinių universitetų tarybų vaidmens ir galimybių įgyvendinant aukštojo mokslo reformą pradėjo prof. Kęstutis Kriščiūnas, Žemės ūkio universiteto tarybos pirmininkas. Dabartinis Aukštojo mokslo įstatymas taryboms suteikia gana daug galių. Jis nurodė tris universitetų valdymo sluoksnius: strateginį (tarybų funkcijos), administracinį (rektorių, rektoratų funkcijos), akademinį (senatų funkcijos). Rektorių turėtų rinkti plačioji, taip pat ir tarptautinė akademinė visuomenė.

Lietuvos pramonininkų ir darbdavių asociacijos nuomonę pasakė Lietuvos pramonininkų ir darbdavių asociacijos viceprezidentas Rimas Varkulevičius. Aukštojo mokslo problemos (net buvo nupieštas problematikos medis) buvo aptartos jau prieš metus. Universitetų tarybose turi dalyvauti socialiniai partneriai. Tarybos (pramonininkų nuomone) – tai strateginio valdymo organas, kuris turi garantuoti grįžtamąjį ryšį, t. y. išsiaiškinti, kokie yra universiteto rezultatai: ar lieka Lietuvoje absolventai, kokia jų karjera. Taryba turėtų būti sudaryta iš tų, kurie investuoja į mokslą, ir turėti fondą, pvz., kad galėtų užsakyti auditą. Ji turėtų išrinkti rektorių iš teikiamų kandidatų, o senatas jį tvirtinti. Lietuvos pramonininkų ir darbdavių asociacijos viceprezidentas mano, kad tarybose turėtų būti daugiau didesnių, o ne mažesnių įmonių vadovų, nors Lietuvoje 95 proc. įmonių yra mažos ir vidutinės.

Pirmojo Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidento Rimvydo Jasinavičiaus nuomone, universitetas – tai sudėtinga korporacinė struktūra, kuri naudojasi tam tikrais finansiniais ir intelektualiais ištekliais, todėl ir turėtų būti valdoma panašiai kaip verslo įmonė: savininko (įgaliotinių) institucija įmo-

nėje dažniausiai yra taryba. Tai turėtų būti strateginio valdymo, o ne globos institucija. Ji turėtų išrinkti rektorių, bet jai turėtų tekti išskirtinė atsakomybė (tokia struktūra būna efektyvi rinkos sąlygomis). Tarybą sudarytų valstybės tarnautojai (jie vieni negali atlikti savininko funkcijų), visuomenės atstovai (pvz., absolventai, nes žino, ką gavo iš universiteto, be to, taip jie nepraranda ryšio su savąja Alma Mater, atsižvelgiant į jų karjerą (įsidarbinimas, penkerių metų karjera) vertinama universiteto studijų kokybė. Vadovaujant universitetui būtina asmeninė atsakomybė – ji tenka rektoriui. Ir svarbiausia – universitetams turi būti leista valdyti savo turtą, žinoma, jie turi atsiskaityti visuomenei.

AB „TEO LT“ gen. direktoriaus konsultantas, LMA narys korespondentas prof. Gintautas Žintelis, KTU tarybos pirmininkas, įspėjo būti atsargiems įgyvendinant radikalias reformas, nes dažnai rezultatai būna ne tokie, kokių tikėtasi. Tarybos turėtų teikti pagalbą ir kontroliuoti.

Advokatas Kazimieras Motieka pareiškė, kad turėtų būti aiškus tarybos galios ir atsakomybės santykis. Taryba neturėtų būti administravimo organas. Autonomija turi būti atkurta, tai neliečiamas dalykas – atsižvelgiant į tai ir turi būti numatytos tarybos funkcijos. Tai galėtų būti ryšių su visuomene bendravimo forma, patariamoji institucija.

KMU tarybos pirmininkas Algimantas Matuzevičius sakė, kad jeigu universitetas autonomiškas, tai akademinė veikla – akademinės bendruomenės funkcija. Dabartiniame aukštojo mokslo įstatyme tarybai numatytų teisių ir funkcijų pakanka, tik reikia jas vykdyti. Tačiau teisė formuoti ir tvirtinti vadovaujančių darbuotojų sudėtį labai riboja senatų funkcijas, jei bus geras atlyginimas, į tarybą stengsis patekti ne patys geriausi darbuotojai.

Vilniaus pedagoginio universiteto tarybos pirmininkas, Lietuvos MA prezidentas akademikas Zenonas Rokus Rudzikas sakė, kad sunku organizuoti veiklą, kai universiteto taryba veikia visuomeniniais pagrindais, reikėtų turėti administracinį aparatą ir fondą, kad galima būtų apmokėti bent atvykimo išlaidas. MA prezidentas nemano, jog labai blogai, kad visi absolventai nedirba pagal įgytą specialybę. Mokslas yra mąstymo būdas. Atsakomybės perdavimas asmenybei.

Kauno krašto pramonininkų ir darbdavių asociacijos prezidentas, KTU tarybos narys Algimantas Jankauskas išskėlė „ereziją“ mintį, kad galbūt reikėtų universitetų tarybas naikinti.

Veterinarijos akademijos tarybos nario, AB „Vilniaus paukštynas“ generalinio direktoriaus V. Tėvelio nuomone, tarybos – tai ne tik ryšių su visuomene organas.

Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorė Danguolė Bublienė apibendrinė, kad diskusijoje nuomonės išsiskyrė „nuo nieko nekeisti“ iki „tarybas naikinti“. Universitetas nėra tipiška biudžetinė organizacija. Todėl tikslinga, kad valstybinio universiteto juridinis statusas būtų universitetas.

Apie magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašą referavo ŠMM atstovė. Aprašo tikslas – reglamentuoti sąlygas, kaip baigusieji bakalauro studijas galėtų studijuoti toliau. Tai ypač svarbu tiems, kurie yra baigę neuniversitetines studijas. Universitetai spės, kokias magistrantūrų programas siūlyti. Privalomos bus dvi sąlygos – papildomos išlyginamosios studijos ir praktinio darbo patirtis.

LURK Studijų komiteto pirmininkas Alfonsas Daniūnas priminė, kad reikia skubėti, nes pirmieji kolegijų bakalaurai gauna profesinį bakalauro laipsnį. Jis nurodė ir aprašo trūkumus: nyksta skirtumas tarp universitetinių ir neuniversitetinių studijų. LURK siūlo būtinai reikalausti ne mažiau kaip dvejų metų praktinio darbo, papildomoms studijoms turi būti skiriama 60–80 kreditų.

Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos bendradarbiavimo su Lietuvos universitetų rektorių konferencija plėtos viziją pateikė Kolegijų direktorių konferencijos prezidentė Nijolė Kikūtenė. Lietuvoje yra 28 kolegijos (12

privačių), apie 56 tūkst. studentų. Manoma, kad Lietuvoje per mažai kolegijų studentų, nes yra socialinis poreikis mokytis universitetuose (visuomenė spaudžia). Institucinis kolegijų vertinimas parodė, kad visos kolegijos vertinamos teigiamai, bet yra problemų dėl mokslo taikomųjų bandymų ir kokybės sistemos. Įvertintas Lietuvos kolegijų ir universitetų bendradarbiavimas: garantuojamas studijų tęstinumas, bendros konferencijos, bendri projektai, kvalifikacinės komisijos yra daug universitetų atstovų. Manoma, kad reikėtų sutelkti jėgas bendroms problemoms spręsti – kad mūsų aukštasis mokslas galėtų konkuruoti Europoje.

Buvo pateikta informacija „Šeimai palankių sąlygų kūrimo Šiaulių universitete geroji patirtis“.

Šiaulių universiteto Visuomenės informavimo tarnybos direktorė doc. Irena Baliulė pristatė projekto „Šeimai palankus universitetas“ patirtį. Projektas įgyvendinamas Šiaulių universitete nuo 2004 metų. Jo biudžetas – 1,5 mln. litų. Projekto vadovė – ŠU Lyčių studijų instituto direktorė doc. V. Šidlauskienė. Projektas akcentuoja universitetą kaip socialinį partnerį, integruoja darbą, studijas ir šeimą. Didžiausio universiteto darbuotojų, studentų ir dėstytojų įvertinimo sulaukė laikinosios vaikų priežiūros kambariai, nuotolinio mokymo klasė bendrabutyje, populiarė buvo iškviečiamos auklės paslauga. Vadovė V. Šidlauskienė atsakė į klausimus ir kvietė universitetų vadovus perimti gerąją šio projekto patirtį.

• patobulintą vertinimo sistemą aptarti vertinamų mokslo sričių institucijose;

• keisti ekspertų darbo grafiką, kurio turi būti griežtai laikomasi;

• atsisakyti formalaus mokslo ir meno produkcijos skirstymo;

• vykdyti vertintojų rotaciją;

• vertinant kviesti dalyvauti ir vertinamuosius;

• suteikti ekspertams galimybę pamatyti pačią mokslo produkciją;

• vertinamuosius informuoti apie motyvus, kuriais remiantis skiriamos lėšos mokslo sritims (dabar – FBT ir HS);

• konkurencines lėšas, viršijančias pagrindinį finansavimą, skirstyti griežtai pagal vertinimo rezultatus.

LURK Studijų komiteto atstovas pasiūlė konkrečius diplomo priedėlio pildymo taisyklių pakeitimus.

Antruoju klausimu – apie Europos Komisijos parengtą „Žaliąją knygą“ – referavo RK generalinis sekretorius Kęstutis Kriščiūnas. Lisabonos rezoliucija stringa, todėl parengtas dokumentas „Europos mokslinių tyrimų erdvė: naujos perspektyvos“, kurio tikslas – sukelti plačią diskusiją. Profesorius nurodė, kad Europoje nesusiformavusi mokslo rinka, todėl nėra intensyvus ir laisvas mokslininkų judėjimas, nepakankama mokslinių tyrimų koordinacija. Verslininkai neinvestuoja į mokslinius tyrimus. Labai daug problemų kilo įstojus naujoms ES narėms, kurios tyrimams gali skirti mažiau lėšų.

2008 m. turi būti parengtos ES direktyvos, kurios reguliuos mokslinius tyrimus, nustatys prioritetus ir spręs lėšų skirstymo problemas. Komisija suskirstė problemas į šešias grupes ir iškėlė 35 klausimus (vėliau buvo pridėti dar trys: sveikata, klimatas, energetika), į kuriuos kviečia siųsti atsakymus Europos Komisijai visus mokslininkus, jų grupes ir institucijas. Prof. K. Kriščiūno nuomone, LURK kiekvienu klausimu galėtų pareikšti savo nuomonę, pabrėžti tai, kas būtų naudinga Lietuvos mokslo pažangai. Diskutuota, ar teisinis ir ekonominis ES reguliavimas padėtų racionalizuoti šalies mokslo bazę (Lietuvos ir Europos institucijų bendradarbiavimą), ar moksliniai tyrimai galėtų būti koordinuojami Europos ir nacionaliniu lygiu. Siūlyta mokslinių tyrimų infrastruktūrai stiprinti leisti naudoti struktūrinių fondų ir kitų mokslo programų lėšas.

Kalbėdama trečiuoju klausimu Ministras Pirmininko patarėja socialinės politikos klausimais Giedrė Purvanecienė pristatė Lietuvos parlamentinių partijų susitarimą dėl mokslo ir studijų sistemos pertvarkos principų. LURK nuomone, politikai nesirengia spręsti pagrindinių aukštojo mokslo problemų.

Protestuojama prieš mokslinės produkcijos vertinimo metodiką ir įsipareigojama parengti naują jos projektą

Gegužės 24 d. Klaipėdos universitete įvyko šių metų baigiamasis Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (LURK) posėdis, kuriame dalyvavo Ministro Pirmininko patarėja socialinės politikos klausimais Giedrė Purvanecienė, Vyriausybės kanceliarijos Švietimo, mokslo ir kultūros skyriaus vedėjas Linas Vingelis.

Pirmuoju klausimu konferencijai savo nuomonę, apsvaustę mokslinės produkcijos vertinimo sistemą, pateikė LURK Studijų reikalų komitetas. Prof. Raimundas Kirvaitis (VGTU) nurodė pagrindinius sistemos trūkumus:

• Universitetų mokslinė produkcija dabar vertinama atgaline data, nors įstatymai neturi atgalinio veikimo galios.

• Vertinimo sistema sudėtinga, brangi, prieinama tik dviem universitetams – KTU ir VU. Nelogiški skirtingų sričių straipsnių vertinimai.

• Yra tik du labai įvairių straipsnių įverčiai (30 ir 5 balų).

• Vertinimas subjektyvus. Atrodo, kad vertintojai nesuvokia mokslinės produkcijos svarbos.

• Be to, SKVC kviečiami ekspertai nesikeičia. Net ir surinkus tam tikrą įverčių balų sumą, nereiškia, kad universitetas gaus numatytą pinigų sumą.

• Labai neteisinga, kad nevertinami universitetų vadovėliai, kurie rengiami remiantis mokslinių straipsnių principais.

• Prof. Juozas Antanavičius (Lietuvos muzikos akademija) priminė, kad įskaitomi tik tam tikrų šalių patentai ir moksliniai straipsniai, pvz., kurie spausdinami Indijos žurnaluose.

LURK Studijų reikalų komitetas siūlo mokslinę produkciją vertinti ir toliau, nes tai buvo naudinga ir skatino mokslo plėtrą, tačiau reikia:

Nugalėjom priešą – nugalėjom save

Kar. Virginija JURKUTĖ

...Alinantis karštis... begalinis troškulis... pirmasis žygis į kitą susitelkimo vietą... nutrintos kojos... neįprastas svoris rankose ir ant nugaros...

Tai – blogiausi įspūdžiai, kuriuos paliko būrio vado kovos kursas, tačiau geriausi – kur kas ryškesni... Suremti draugų pečiai... patyrusių instruktorių patarimai... entuziazmas

naikinant priešą...

Iš tiesų, šis kovos kursas kiekvienam ketvirto kurso kariūnui giliai įsirėžė į atmintį. Vienam prisiminimai apie šias pratybas kels juoką, kitam – galbūt išspaus ašaras, tačiau neabejotina, kad įgyta patirtis – tai dar vienas žingsnis, priartinantis prie karininko antpečių.

Per dešimt dienų teko žengti ne

vieną tvirtą žingsnį, kad būtų sutelkta visa fizinė jėga, ištvermė ir žinios, telpančios pirmosiomis dienomis neįtikėtinai pasunkėjusioje kuprinėje. Nors kartais jos turinio, sukaupto per ketverius metus, nepakako, šalia nuolat buvo geranoriškai nusiteikę instruktoriai. Vienos operacijos buvo įdomios, kitos – ne tiek, tačiau entuziazmo naikinti ar paimti į nelaisvę „nemirtingą priešą“ niekada netrūko. Kad ir kokia buvo visų operacijų baigtis, rezultatas vienas – mes nugalėjom, nugalėjom priešą, nugalėjom save... Nei alinantis karštis, nei nuospaudos ant kojų ir nuovargis nesugebėjo mūsų įveikti!

Gavome gerą pamoką, padėjusią pasirengti ne tik taktikos kvalifikaciniam egzaminui, bet ir būsimai tarnybai.

Egzaminą sėkmingai išlaikė visi kariūnai

Kpt. Darius SARUOLIS

Šių metų birželio 4–19 dienomis vyko būrio vado kovos kursas (BVKK) ir kvalifikaciniai egzaminai. Tai – kasmet Centriniam poligone rengiamos baigiančių studijas LKA IV kurso kariūnų pratybos ir jų karybos žinių patikrinimas. Šių baigiamųjų pratybų tikslas – įvertinti individualius kario įgūdžius veikiant skyriaus ir būrio sudėtyje, kariūnų pasirengimą eiti būrio vado pareigas vykdant kovos užduotis.

Pratybas organizavo ir vedė Taktikos katedros Taktikos, Ginkluotės ir karo inžinerijos sekcijų instruktoriai, kurie stebėjo ir vertino, kaip kariūnai atlieka užduotis, tiesiogiai susijusias su jų dėstomu dalyku.

Prieš prasidedant BVKK IV kurso kariūnams balandžio 2–6 dienomis Centriniam poligone buvo surengtos parengiamosios pratybos, kurias sudarė taktikos, ginkluotės ir šaudybos, karo topografijos, inžinerinio ir fizinio rengimo temos. Jų metu kariūnams buvo priminta teorija, parodyti kai kurie praktiniai veiksmai, surengti trys koviniai šaudymai: „Būrys puolime“, „Būrys pasaloje“ ir „Būrys gynyboje“.

BVKK prasidėjo birželio 4 d. Taktikos katedros klasėje, kur 1-ojo mokojo būrio kariūnai buvo supažindinti su kurso temomis, tikslais ir vedimo tvarka. Vėliau buvo surengtas instruktažas – išdėstytos saugaus elgesio taisyklės, paskirti pirmieji vadai, kurie gavo užduotį parengti būrį kovos

veiksmams, suplanuoti žygį į pratybų pradžios vietą.

Priešo veiksmus imitavo vienas Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotojo pėstininkų bataliono būrys. Jis veikė pakankamai profesionaliai sudarydamas realias situacijas. Atsižvelgdami į aplinkybes kariūnai turėdavo priimti sprendimus ir vadovauti savo būriui. Imitaciniams skyriams vadovavo bataliono seržantai.

Kariūnai dalyvavo dvejose kovinio šaudymo pratybose – „Būrys puolime“ ir „Būrys gynyboje“, kurios vyko tuo pat metu kaip ir atitinkamo tipo taktikos operacijos, vadovaujant patiems kariūnams.

Atliekant užduotis paaiškėjo, kad šiemet kariūnai, palyginti su ankstesniais metais (2001–2006), tiek teoriškai, tiek praktiškai, tiek fiziškai buvo pasirengę kur kas geriau. Vykdydami paskirtų vadų nurodymus ir įsakymus, jie parodė, kad yra tinkamai motyvuoti. Praktinė pratybų dalis baigėsi koviniu šaudymu kiekvienam būriui atliekant Ugnies komandų testą. Jo rezultatai buvo įtraukti į bendrą vertinimą.

Pasibaigus BVKK, jau kitą savaitę buvo laikomas kvalifikacinis egzaminas. Jį sėkmingai išlaikė visi IV kurso kariūnai. Tai rodo, kad studijuojant sukauptas nemažas teorinių žinių bagažas ir mokama juo naudotis. Geriausiai kompleksinį kvalifikacinį egzaminą išlaikė R. Klimavičius, S. Paulauskas ir L. Šimkūnaitė.

Ten, kur naktimis dundėjo būgnai

Kar. Lina KIEVIŠAITĖ

Atrodo, tik vakar buvo sausio 9-oji, kai oro uoste laukiau skrydžio į svajonių šalimi vadinamas Jungtines Valstijas, o dabar jau sėdžiu lėktuve namo, – taip pagalvojau skrisdama į Lietuvą po beveik penkių mėnesių trukmės studijų Virdžinijos karo institute (VMI).

Ši mokymo įstaiga garsi visoje šalyje. Institutas buvo įkurtas 1839 metais. Jis suteikia galimybę čia besimokantiems jaunuoliams gauti ne tik karininko laipsnį, bet ir bakalauro diplomą – įgyti aukštąjį išsilavinimą. VMI labai gerbiamas ir vertinamas ne tik dėl to, kad garsėja kaip aukšto lygio specialistus rengianti mokymo institucija, bet ir dėl savo praeities. Jis pasižymėjo jau Amerikos pilietinio karo, kuriame kadetų korpusas dalyvavo kaip oficialus karinis dalinys, metu. Visi žinome garsųjį Maršalo planą, kurio autorius yra VMI absolventas generolas George'as Catlettas Marshallas (Džordžas Katletas Maršalas). Jis vadovavo JAV ginkluotosioms pajėgoms Antrojo pasaulinio karo metu. Už Maršalo planą, kuris buvo skirtas Europos ekonominei gerovei atkurti, buvo apdovanotas Nobelio premija. Daug apie šį institutą pasako ir tai, kad garsus pilietinio karo herojus generolas Jacksonas (Džeksonas) profesoriavo VMI. Nepakartojama proga būti ten, kur dirbo šios garsios istorinės asmenybės, teko ir man.

Virdžinijos karo institute mokosi beveik devyni šimtai kariūnų, kurie savo studijų kryptį gali rinktis iš daugiau nei dvidešimties skirtingų bakalauro specialybių. Tačiau visi jie – būsimieji politikai, ekonomistai, finansininkai, įvairių užsienio kalbų specialistai, medikai, fizikai, teisininkai, biologai, – vos uždare

Kar. Lina Kievišaitė su Virdžinijos karo instituto kadetėmis

mokomojo korpuso duris, vadinami vienodai – kariūnais. Tačiau, kalbant apie šį nepaprastą studento statusą Virdžinijos karo institute, būtina paminėti buvusio šio instituto profesoriaus gen. Jacksono pasakytus žodžius, kuriais vadovaujasi kariūnų hierarchijos, tarpusavio santykių, kariūnų skyrimo į pareigas sistemoje. „Tu gali būti bet kuo, kuo tik nusipelnai būti“ (angl. *You can be whatever you resolve to be*) – tai žodžiai, apie kurių svarbą čia, Virdžinijos karo institute, daug pasako ir tai, kad jie pasitinka visus įeinančius į kariūnų kareivines, nes yra iškalti virš pagrindinio įėjimo. Įdomu ir tai, kad net ir antro kurso kariūnai čia gali eiti pareigas, jeigu jų yra verti ir atitinka keliamus reikalavimus. Norėdami gauti pareigas, kariūnai turi pereiti ilgą atrankos procesą, kurio metu jų laukia pokalbiai su įvairių laipsnių karininkais. Dėl to Virdžinijos karo institute būti kariūnu vadinama yra ne taip lengva ir dauge-

liui kariūnų tai tampa rimtu iššūkiu.

Gana įdomiai šis posakis taikomas ir kariūnų hierarchijos srityje. Kursų sistema čia turi senas tradicijas, kurios gyvuoja jau daugelį metų. Štai pirmakursiams „oficialiai“ nustatytas „žiurkių“ (angl. *rats*) statusas. Jie praktiškai neturi jokių teisių... Vaikšto tik palei sienas, o posūkius koridoriuje ar įeidami į patalpas turi atlikti pasisukdami devyniasdešimties laipsnių kampu... Laiptais gali tik bėgti, kojas keldami devyniasdešimties laipsnių kampu... Valgykloje valgius ima paskutiniai, o kas jų lėkštėje, mato tik tą akimirką, kai į ją deda maistą, nes atsisdėję prie stalo neturi teisės žiūrėti į lėkštes... Mat leista žvelgti tik tiesiai, o maistą į burną gali įsidėti tik šakutę prie burnos keldami tuo pačiu devyniasdešimties

Virdžinijos karo instituto padėkos moneta „Vado apdovanojimas už pasižymėjimą“ (angl. Commander's award for excellence)

laipsnių kampu... Bet kas juos, einančius koridoriumi, gali sustabdyti ir skirti įvairių pratimų (dažniausiai tai būna atsipaudimai, prisitraukimai, šuoliukai ir t.t.). Pirmakursius stabdyti galimas tik tada, kai jie eina be savo šeimininkų. Turbūt smalsu sužinoti, kas tie jų šeimininkai. Ogi ketvirtro kurso kariūnai! Kiekviena „žiurkė“ turi savo šeimininką, kuriam ryte sutvarko kambarį, pakloja lovą, nuvalo batus, iš kurio kambario išneša šiukšles. Turbūt remiantis šiais faktais galima galvoti, kad į Virdžinijos karo institutą sugrįžo vergija... Tačiau nustebsite sužinoję, kad šeimininkais vadinami ketvirtakursiai tampa geriausiais „žiurkių“ draugais, nes tik su jais pirmakursiai gali jaustis saugūs, eiti koridoriumi nebijodami gauti taip visų „mėgstamų“ užduočių. O ir šeimininkai vertina tokius pagalbininkus ir nelaiko jų žemesniais ar prastesniais. Viskas, kas čia buvo apie „žiurkes“ pasakyta, tėra tik maža (bet gal įsimintiniausia) jiems taikomų apribojimų dalis. Negali jie dar daug ko, ir tai juos varžo. Bet teko stebėti begalinį „žiurkių“ džiaugsmą, kai, bėgant laikui, jos gauna visokią nors privilegiją. Tada net ir dalykai, kurie iš šalies atrodo paprasti, joms suteikia daug džiaugsmo. Bene didžiausias „žiurkių“ pripažinimas prasideda apie sausio vidurį (t.y. institute išbuvus šiek tiek daugiau nei vieną semestrą). Po maksimumaus išbandymo, kurį surengia ketvirtakursiai, jos nebeturi bijoti išeiti į koridorių, gali vaikščioti, lipti laiptais,

valgyti kaip ir visi kariūnai, bet privilegijų iš visų kursų vis dar turi mažiausiai. Tačiau jas nuoširdžiai džiugina žinia, jog bėgant laikui tų privilegijų gaus vis daugiau.

Mane iš tiesų sužavėjo ši kilimo kursais sistema, kai kariūnai žino, kad kitais metais (arba kitą semestrą) vėl gaus kažką naujo, kas leis jiems jaustis laisvesniems. Visos šios laiko išbandytos privilegijų tradicijos, anot pačių kariūnų, yra tikrai veiksmingos – jos labai keikia motyvaciją. Bet tai tik dalis daugelio keistų taisyklių, kurios visos vadinamos vienodai – tradicijomis.

Viskas ten, Virdžinijos karo institute, dvelkia senove ir grindžiama tradicijomis. Kariūnų kambariuose esantiems baldams jau ne viena dešimtis metų, kadetai miega ant medinių gultų, reatas kuris nepradedą girgždėti vos tik pabandžius apsiversti ant kito šono, jų uniformų dizainas nepakitęs nuo pat instituto įkūrimo dienos, o diržai, kuriuos dėvi pareigas einantys kariūnai, perduodami iš laidos į laidą. Kareivinių kieme nuolat patruliuoja sargybinis su ginklu (nors iš tikrųjų poreikio tai daryti nėra). O dar tie būgnai, kurie tave prikelia 3.30 val. nakties... Tas jausmas, kai ropštiesi iš lovos žinodamas, jog ir vėl skelbs nuosprendį dėl kariūno išmetimo, su niekuo nepalyginamas... Pirmaisiais studijų institute mėnesiais

sužinojusi kokį nors įdomesnę faktą imdavau svarstyti, kodėl jie tai daro, bet netrukus atsakymo į šiuos klausimus jau nebeieškodavau, nes paaiškėdavo, kad jis labai paprastas – viskas remiasi tradicijomis, daugelis kurių gyvuoja nuo pat instituto įkūrimo.

Virdžinijos karo institute mokiausi įvairių politikos mokslų dalykų: studijavau terorizmą, tarptautinę ir lyginamąją politiką. Taip pat tobulinau anglų kalbos žinias. Buvo įdomu sužinoti, ką kariūnai per lauko pratybas veikia, todėl dalyvavau trečio kurso karinėse pratybose. Savaitgaliais teko dalyvauti dviejose pratybose, kurių metu šaudėme iš M-16, atlikome topografines užduotis tiek dieną, tiek naktį. Įdomiausias ir sunkiausias buvo keturių parų trukmės pratybos karinėje bazėje. Tada kasdien turėdavome atlikti po tris užduotis.

Teko eiti ir skyriaus vado pareigas. Už žinias ir įgūdžius buvau įvertinta – apdovanota padėkos moneta „Vado apdovanojimas už pasižymėjimą“ (angl. Commander's award for excellence).

Į Lietuvą, išlaikiusi visų dalykų egzaminus, išskridau gegužės 16-ąją. Mano bagažas, kurį vežiausi į gimtinę, buvo sunkus, bet tikrai ne dėl lagaminų svorio, o dėl naujų žinių, patirties, gerų įspūdžių. Grįžusi supratau, kad išmokau dar vieną gyvenimo man parengtą pamoką – kaip susidoroti su didžiule atsakomybe, kai supranti, jog Lietuva – tai tu, nes kiekvienas žingsnis, kurį tu žengi, veiksma, kurį tu atlieki, formuoja aplinkinių nuomonę ne tik apie tave patį, bet ir apie visą šalį, kuriai tu atstovauji.

VGТУ studentų atstovybės prezidento rinkimai

Kariūnų tarybos narys kar. Kazimiras BOGDANAS

Kovo 1 dieną Akademijos Kariūnų tarybos atstovai buvo pakviesti į VGТУ studentų atstovybės (SA) prezidento rinkimus. Į juos vyko kariūnai Martynas Vilimas ir Paulius Venclovas. Šis renginys Karo akademijos Kariūnų tarybai buvo aktualus, nes VGТУ jau turi gana senas SA tradicijas, todėl buvo galima daug ko pasimokyti, įgyti vertingos patirties.

Viskas buvo gerai organizuota ir įdomu. Renginys prasidėjo Valstybės himnu, po to buvo sakomos kalbos, sveikinimai.

Rinkėjų mandatus turėjo atskirų fakultetų studentų atstovybių nariai. Rinkimams pirmininkauti buvo išrinktas

salėje esantis žmogus (Darius Skusevičius), taip pat buvo sudaryta rinkimų komisija. Komisijos veikloje galėjo dalyvauti 3 svečiai savanoriai (kad būtų išlaikytas nešališkumas). Aš, kariūnas M. Vilimas ir vienas VGТУ studentas pasiūlėme į komisiją. Vėliau prisistatė kandidatai į VGТУ SA prezidento postą (jų buvo 2). Pretendentams buvo užduodami įvairūs klausimai. Po šio etapo vyko rinkimai – visi rinkėjų mandatus turintys studentai pasinaudojo savo teise anoniškai balsuoti. Suskaičiavome balsus ir konstatavome, kad nauju VGТУ SA prezidentu išrinktas Evaldas Kundrotas.

Kariūnų taryba tarp Lietuvos studentų atstovybių?!

Kar. Artūras ŠEVELIOVAS

Rašydamas šį straipsnį dar buvau trečiakursis, bet kai jį skaitysite, ant dešiniojo peties jau nešiosiu keturias „varneles“.

Trečiame kurse man teko didelę garbę pavaduoti naujai išrinktą Kariūnų tarybos pirmininkę kar. Liną Kievišaitę.

Todėl nuo vasario iki gegužės vidurioėjau jos pareigas. Per šį laikotarpį iš tikrųjų buvo padaryta daug, bet Kariūnų tarybos darbų vertinimas, peikimas ar gyrimas – ne mano reikalas. Aš tik galiu apžvelgti kai kurias kryptis, kuriomis mes – Kariūnų taryba – dirbome, nes buvau tiesioginis šios veiklos dalyvis.

Na, jei pilstyčiau iš tuščio į kiaurą, galėčiau jums pripildyti visą tuziną lapų, bet geriau tiesiai ir aiškiai pasakyčiau, kad Kariūnų taryba tvirtai atsisotjo ant kojų ir užėmė deramą vietą tarp kitų studentų atstovybių. Ir tai ne tik mūsų, bet kartu ir kitų universitetinių (ir ne tik) mokyklų, kurių atviras bendradarbiavimas, draugiškumas ir teigiamas požiūris į kariūnus buvo sėkmingos veiklos prielaida, nuopelnas. Be abejo (o abejonių tikrai neturėtų būti), Kariūnų taryba nieku gyvu neišsiverstų be Lietuvos studentų atstovybių sąjungos (LSAS) visokeriopos pagalbos. Aišku, negalima pamiršti ir Lietuvos studentų sąjungos (LSS), kuri niekada mūsų nepamiršta. Vis dėlto LSAS buvo ir dabar yra arčiau mūsų mažos, specifinės aukštosios mokyklos, o kartu ir Kariūnų tarybos.

Aš jums nevardysiu, kuriuose renginiuose ir kur dalyvavome. Kas domisi, tas žino, bet tikrai buvome nuvykę daug kur, aplankėme ne vieną aukštąją mokyklą. O svarbiausia – visi mus mini geru žodžiu ar bent jau dabar žino, kad Karo akademija yra Vilniuje (patikėkit, buvo manančių, kad ji įsikūrusi Kaune), jog pas mus ne vien muštras, pratybos, ginklų ardymas (kad ir kaip keista, taip manė dauguma, gerai, kad mes tą daugumą šiek tiek sumažinome), bet vyksita ir visiems studentams suprantamų civilinių dalykų paskaitos.

Jei atvirai, tai manau, kad Kariūnų tarybos bendradarbiavimas su kitomis aukštosiomis mokyklomis studentų atstovybių lygiu tikrai atgijo (drįsčiau sakyti, kad jis buvo apleistas). Ir tai – visos tarybos nuopelnas – nuoširdus (kartais nelengvas) darbas. Todėl norėčiau padėkoti kiekvienam tarybos nariui, kuriam teko iškęsti mano vadovavimą, tai yra kariūnams R. Žiūkui, I. Vaitiekūnaitei, K. Servaitei, K. Bogdanui, T. Šyvokui, V. Lapėnui, M. Vilimui, P. Venclovai ir visiems kitiems, kurie nėra tarybos nariai ir gal niekada nenorėjo jais būti, bet vis tiek mums padėjo ar kuriuos aš dėl savo trumpos atminties pamiršau paminėti.

Bandysime išlaikyti lygį. Tikrai yra dėl ko stengtis!

Lietuvos studentai Karo akademijoje

Kar. Karolina SERVAITĖ

„Kuopa – RIKIUOKI!“ Turbūt ne kiekvienam teko išgirsti šią komandą, o tuo labiau ją vykdyti. 47 studentams, susirinkusiems į Lietuvos karo akademiją šių metų balandžio 16–21 dienomis, buvo suteikta galimybė ne tik įgyti žinių apie krašto apsaugą, Lietuvos kariuomenę, Karo akademiją, bet ir patirti tai, ką išgyvena kiekvienas čia studijuojantis kariūnas.

Ankstų pirmadienio rytą į Akademijos teritoriją įžengė pulkas įvairių šalies aukštųjų mokyklų aktyviausių studentų, pasiryžusių paaugoti ištisą savaitę, kad susipažintų su karių gyvenimo subtilumais. Netrukus jie, padedant vadovaujantiems kariūnams, buvo apgyvendinti kareivinėse ir apręgti naujo tipo Lietuvos kariuomenės uniforma. Tai buvo pirmasis žingsnis, privertęs trumpam pamiršti civilinį gyvenimą ir įpareigojęs studentus kariškai pasitempti. Tą pačią dieną kariūnai svečius supažindino su Karo akademija ir kai kuriomis čia galiojančiomis taisyklėmis, Lietuvos kariuomenės struktūra, uždaviniais ir veikla, vyko seminaras-diskusija gynybos politikos klausimais, ginkluotės paroda.

Jau kitą dieną studentai pasinėrė į karybos mokslus, kurie tokie įprasti Akademijos kariūnams. Veidus išsidažę maskuojamaisiais dažais, jie mokėsi įvairių judėjimo būdų, nebyliojo valdymo signalų, kurie ypač svarbūs taktikoje. Ryšių pratybos, kuriose buvo galima išbandyti radijo stotis, parodė, kokia svarbi informacijos perdavimo mūšio lauke funkcija. O ginkluotės ir šaudybos pratybų metu kariūnai, kuriems talkino

instruktoriai, supažindino studentus su etatiniu Lietuvos kariuomenės švedų gamybos automatinio šautuvu AK-4. Kiekvienas asmeniškai turėjo galimybę išardyti ir surinkti ginklą, išbandyti savo taiklumą lazeriniame tire. Šiose pratybose daugiausia dėmesio buvo skiriama saugaus elgesio su ginklu taisyklėms, kadangi posakis „Ir lazda viena kartą per metus iššauna“ galioja tiek karo, tiek taikos atveju.

Visas įgytas teorines žinias studentai galėjo praktiškai įtvirtinti Centriname poligone Pabradėje. Studentams buvo suteikta galimybė stebėti, kaip atliekami sprogdinimo darbai. Taktikos instruktorių vadovaujami, jie mokėsi taktinių manevrų mūšio lauke. Didžiausią įspūdį paliko šaudymo pratybos koviniame šaudymo lauke. Jie šaudė iš AK-4, užtaisytų kovinių šoviniais. Visas šaudymo pratybas stebėjo ir studentus prižiūrėjo ketvirtosios kurso šaudymo vadovų kursas baigę kariūnai. Diena, praleista Centriname poligone, studentų teigimu, buvo pati sunkiausia ir labiausiai varginanti, tačiau ir pati įdomiausia bei įspūdingiausia.

Studentai buvo mokomi ne tik karybos dalykų, bet ir pratinami prie kariškos drausmės. Žygiuoti LKA teritorijoje rikiuote, laikytis dienotvarkės, įvairių taisyklių, kurios civiliumi atrodo nelogiškos ir nesuprantamos, turėjo visi kvietiniai šio projekto dalyviai. Kariūnai parodė, kad gyvenimas ir studijos LKA nėra iš tolo neprimena studentiško gyvenimo, nes tarnyba – tai labai atsakingos ir kasdien kruopščiai atliekamos pareigos.

gyventi visą savaitę, studentai gavo naująją savo aprangą – lauko uniformos kelnės, švarką, marškinukus, kepuraitę ir „kerzus“. Kuopa tapo kaip vienas žmogus, nes visi supanašėjo ir nebeliko jokių kitų spalvų. Pirmoji reikšminga problema – sunkūs kareiviški batai, prie kurių merginos tikrai nėra pratusios. Be to, ši avalynė buvo visiškai nauja, todėl kojas iš karto pradėjo trinti.

Jau pirmąją dieną visų laukė išbandymai. Teko išmokyti taisyklingai žygiuoti rikiuote, sustoti trim vorom. Juk nė vienas studentas gyvenime nėra žygiavęs kaip būrio narys. Pirmieji žodžiai, kuriuos teko išmokyti, buvo: „Kairė, kairė! Viens, du, trys!“ Dabar tai skamba juokingai, tačiau išmokyti žygiuoti lygiai ne visiems buvo lengva. Savaitės pabaigoje visi gyrė studentų kuopą, nes per tokį trumpą laiką jie sugebėjo išmokyti to, ko kiti mokosi visą mėnesį.

Visai studentų kuopai vadovavo LKA kariūnai, Kariūnų tarybos nariai. Kiekvienas būrys turėjo būrio vadą, būrininką ir du skyrininkus. Tačiau visai kuopai vadovavo kuopos vado pavaduotojas ir kuopininkas. Šie žodžiai bet kuriam studentui skamba keistai, tačiau dalyviai turėjo juos įsiminti, kad bet kada galėtų kreiptis į savo vadus, nes to reikalauja statutai, nes taip išreiškiama pagarba tau vadovaujančiam žmogui.

Frazė, kurią išmokau ir prisiminsiu visą gyvenimą: „Tamsta būrio vade! Studentė Žukaitytė. Leiskite kreiptis!“ Ji primins, kad buvau projekto dalyvė. Matyt, dar ilgai nuo jos bus sunku atprasti...

Tą savaitę studentų laukė paskaitos apie kariuomenės struktūrą, Karo akademiją, Lietuvos saugumo sistemą, ryšius, inžineriją. Tačiau jos sudarė tik labai mažą visos studentų veiklos dalį. Rytas visiems prasidėdavo 6 valandą, kai pasigirdavo komanda „Kuopa, kelt!“ Per penkias minutes kiekvienas turėdavo apsirengti, pasikloti lovą, susišukuoti, spėti nubėgti į tualetą ir atsistoti į rytinę rikiuotę. Pirmieji bandymai buvo nevykę, tačiau netrukus studentai jau sugebėdavo visa tai laiku atlikti.

Studentų dienotvarkė buvo tokia įtempta, kad kartais pritrūkdavo laiko net prisėsti ant kėdės. Visiems teko save išbandyti šaudymo ir taktikos užsiėmimuose (šliaužiant, dengiant, bėgant, slepiantis), išmokyti taisyklingai užsimaskuoti. Sportinių užduočių taip pat buvo labai daug. Vieną dieną visi važiavo savęs išbandyti į Pabradės poligoną. Tokių ekstremalių situacijų dar nė vienas nebuvo tekę patirti. Čia buvo mokoma

Kariuomenė gali būti artima ir merginoms

Vilija ŽUKAITYTĖ, Vytauto Didžiojo universiteto III kurso studentė

Kiekvienas iš mūsų esame girdėję žodį „kariuomenė“, bet ar visi suprantame šio žodžio prasmę? Matyt, ne. Dvi VDU studentų atstovybės (SA) narės – Eglė Aleksandravičiūtė ir Vilija Žukaitytė – praėjusią savaitę dalyvavo projekte „Lietuvos jaunimo pilietinio ugdymo problemos“, kurį organizavo Lietuvos karo akademijos (LKA) Kariūnų taryba. Visą savaitę jos gyveno kaip visi kariūnai ir priklausė studentų kuopai, kurią sudarė 41 studentas iš įvairiausių studentų atstovybių. Kiekvieną iš 2 kuopos būrių sudarė 2 skyriai. Abi atstovės pateko į skirtingus būrius ir taip tapo „priešininkėmis“, nes būriai tarpusavyje rungėsi.

Nė vienas nenumanė, kas jų laukia, kai ankstyvą pirmadienio rytą būriavosi prie Karo akademijos. Visų veiduose švietė plačios šypsenos, tačiau tik įžengus į Akademiją buvo surengtas netikėtas, tačiau

gerai suplanuotas užpuolimas. Tad teko greitai palikti visus savo daiktus ir bėgti.

Iš pradžių buvo baisu, kol visa baimė išgaravo ir nuskardėjo garsus juokas. Tik įsikūrę patalpose, kuriose teko

Nukelta į 31 p.

Dainavos – dzūkų krašto Laisvės kovų atminimo vietomis

Doc. Romas BATŪRA

Gimtojo krašto, jo žmonių visų epochų Laisvės kovų istorija taurina pilietį. Ją pažinti svarbu ir būsimajam karininkui, nes tai daro didelę įtaką jo brandai. Pagal naująją Lietuvos karo akademijos vado lyderio ugdymo programą kariūnai patriotiškai ugdomi nuosekliai supažindinant su savo kraštu, rengiant pažintines išvykas į svarbiausius jo regionus. Gegužės pabaigoje III kurso kariūnai lankėsi Dainavoje.

Istorinės Lietuvos Dainava, pietų aukštaičių, dzūkų kraštas prie Nemuno ir Merkio, kur plyti miškingas Dzūkijos nacionalinis parkas, žymus reikšmingomis Lietuvos gynybai nuo Kryžiuočių ordino Merkinės, Nemunaičio, Alytaus, Punios, taip pat Varėnos ir kitomis pilimis-piliakalniais, senomis tradicijomis ir mylinčiais gimtinę žmoniėmis. Regionas mena 1919–1920 metų Nepriklausomybės kovas su bolševikais ir lenkais, demarkacijos linijos padalyto krašto sunkumus, okupacinės Lenkijos sargybų išpuolius ir sovietinės kariuomenės 1940 m. birželio 15 d. kruvinąją provokaciją.

Aplankytame kovų su sovietais regione veikė Dainavos apygardos, kiek vėliau įėjusios į Pietų Lietuvos (Nemuno) sritį, kovotojai, vadovaujami ištvėringų vadų, kurių daugelis buvo apdovanoti Laisvės kovos kryžiais, kuriems buvo suteikti Laisvės kovotojų – karžygių vardai. Tai:

Lietuvos kariuomenės plk. lt. Juozas Vitkus-Kazimieraitis, 1920 m. Nepriklausomybės kovų dalyvis, 1945 m. įkūręs Dzūkų grupės partizanų štabą, Pietų Lietuvos partizanų srities vadas, 1946 m. pasirašęs Lietuvos partizanų deklaraciją, skelbiančią pagrindinius valstybingumo atkūrimo principus. Žaliamiškyje (į šiaurės vakarus nuo Liškiavos) 1946 m. liepos 2 d. sužeistas mirė.

Konstantinas Bajerčius, humanitaras, mokytojas, poezijos ir prozos knygų autorius, dalyvavęs pasipriešinime naciams ir sovietams, 1946 m. pabaigoje suimtas ir nukankintas Alytaus KGB kalėjime.

Dominykas Jėčys-Ažuolis, Lietuvos kariuomenės atsargos kapitonas, Vietinės rinktinės dalinio vadas, partizanų Dainavos apygardos vadas, gausių MVD kariuomenės pajėgų 1947 m. rugpjūčio 11 d. apsuptas, nepasidavęs priešiui, žuvo vadovietėje Punios šile.

Lionginas Baliukevičius-Dzūkas, buvęs studentas medikas, Vietinės (vėliau – Tėvynės apsaugos) rinktinės narys, partizanų Dainavos apygardos spaudos baro vadovas, apygardos vadas, apie

1948–1949 m. partizanų veiklą rašęs dienoraštį. Žuvo 1950 m. birželio 24 d. Žaliamiškyje.

Adolfas Ramanauskas-Vanagas, ūkininko sūnus, mokytojas ir karininkas, partizanas nuo 1945 m., Dainavos apygardos vadas, 1949 m. vasario paskirtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Gynybos pajėgų vadu, partizanų pulkininkas, 1956 m. suimtas, kankintas ir sušaudytas. Jo trijų dalių atsiminimai, išleisti atskira knyga „Daugel krito sūnų“ jau atgavus Nepriklausomybę, yra plačiausias, detalesnis Lietuvos partizanų kovos Dzūkijoje paveikslas, atskleidžiantis ir eilinių žmonių teiktą didžiulę, nesavanaudišką paramą partizanams tiesiogiai dalyvaujant kovoje.

Tai plačiau atskleidė ir š. m. gegužės 26 d. surengtas Karo akademijos III kurso kariūnų susitikimas su A. Ramanausko būrio partizanų Juozu Jakavoniu-Tigru, apdovanotu Vyčio kryžiaus III laipsnio ordinu, jo sodyboje ant Merkio kranto, Kasčiūnų kaime, kur buvo įrengta A. Ramanausko-Vanago partizanų vadovietė. Kovotojo, išgyvenusio ir sovietinę Sibiro tremtį, gyvas liudijimas apie partizanų kovą ir laisvės siekį labai praturtina, sustiprina dabartinio mūsų jaunimo dvasią. Juozas Jakavonis savo atsiminimų knygą „Šalia mirties“ dovanojo Karo akademijos bibliotekai.

Senajoje Varėnoje, prie atstatyto Nepriklausomybės paminklo (1928 m.), prisiminėme šiose apylinkėse vykusias Nepriklausomybės ir partizanų kovas. Jų ryžtą atspindi „Dzūkų partizanų himnas“ apie garbę ir Tėvynės meilę. Kapinėse pagerbėme Nepriklausomybės karą karių ir antisovietinės kovos partizanų kapus. Varėnos partizanų drąsą simbolizavo legendinis raito partizano varėniškio Jono Ožkučio-Briedžio demonstratyvus jojimas žingine per Varėnos miestelį, kuriam buvo strībų ir enkavėdistų būstinės.

Senovės ir mūsų epochos Laisvės kovas mena Perlojos paminklai Vytautui Didžiajam ir partizanams, Merkinės piliakalnis, pilis, suvaidinusi reikšmingą vaidmenį Lietuvos gynyboje XIV amžiuje, ir „Merkinės mūšis“ – partizanų smūgis 1945 m. gruodį okupacinei kareivii ir strībų įgulai Merkinėje „už Lietuvą brangią, už laisvę Tėvynės“, kaip dainuojama Merkinės puolimo proga sukurtoje giesmėje.

Aukas ir terorą mena Merkinės memorialas. Ant išniekintų ir užkastų partizanų palaikų įrengto sporto aikštyno vietoje – Merkinės bataliono partizanų

broliškas milžinkapis – kryžių kalnelis.

Alytaus kapinėse „Laisvės šauklio“ paminklas ir beveik 500 įrašytų žuvusių partizanų pavardžių – simboliniai kapai – įspūdingai mena jų žygius už laisvę.

Vieno iš Lietuvos kariuomenės kūrėjų, 1-ojo pėstininkų pulko vado, Alytaus gynybos nuo puolančios bolševikų kariuomenės organizatoriaus, 1919 m. vasario 13 d. ant Alytaus tilto žuvusio karininko Antano Juozapavičiaus prie Šv. Angelų Sargų bažnyčios (taip pat memorialas prie tilto per Nemuną) ir greta palaidoto 1991 m. Lietuvos Respublikos Seimo gynėjo savanorio alytiškio Artūro Sakalausko kapai mums simbolizuoja šių dviejų epochų Laisvės kovų reikšmę Lietuvos valstybingumo gynybos istorijoje.

Visa Lietuva, ypač Dainava, turtinga partizanų kovų atminimo vietų. Per dieną aplankėme tik dalį Dainavos apygardos – tik kai kurias kovų, žuvusiųjų palaidojimo vietas, kai kuriuos jiems atminti pastatytus paminklus.

Į pietus nuo Varėnos, kelyje į Rudnią, miško laukymėje, yra Ūtos kaimas. Čia Sovietų Sąjungos kariuomenė naktį, dar prieš įsiverždama į Lietuvą 1940 m. birželio 15 d., surengė žiaurią provokaciją. Sovietinė diversinė grupė, prasiskverbusi pro Lietuvos sieną, sukapojo kardais ir nušovė prie pasienio policijos būstinės Alytaus baro Ūtos sargybos viršininką atsargos viršilį Aleksandrą Barauską. Niekuo nekalto užpultojo agoniją matė šeima, mažametė dukra Onutė. Tai buvo pirmoji sovietinės Lietuvos okupacijos auka (1991 m. Medininkuose klatingai buvo nužudyti 7 pasieniečiai). Ši žiauri žmogžudystė Ūtoje, kai buvo pasikėsinta į Lietuvos valstybingumą, turi būti įtraukta į komunizmo nusikaltimų registrą. Apie tai kalbėjome Vilniuje š. m. birželio 16 d. mokslinėje konferencijoje „Komunizmą – į tarptautinį tribunolą“.

Žūties vietą žymi kryžius ir atminimo žymuo – Vyčio ženklas. 2005 m. Aleksandras Barauskas po mirties apdovanotas Vyčio kryžiumi, 2006 m. Dubičių pasienio užkardai buvo suteiktas jo vardas. Šis žūties ir agresijos prieš Lietuvą minėjimas turėtų įgauti platesnį mastą.

Kovotojų siekiai, žygiai, idealai taurina mūsų širdis, teikia moralinių jėgų atlikti savo pareigą Tėvynei, padeda stiprinti demokratiją pasaulyje, kad okupacijos ir tautų naikavimo atvejai niekada nepasikartotų.

Kariūnai nusifotografavo Varėnoje prie Nepriklausomybės paminklo

Kasčiūnuose, Laisvės kovotojų vado A. Ramanausko-Vanago vadavietėje, su partizanų Juozu Jakavoniū-Tigru

Perlojoje prie Vytauto Didžiojo paminklo

Kariūnai apžiūri rekonstruotą A. Ramanausko bunkerį – vadavietę

Ant Liškiavos piliakalnio

Alytuje prie Antano Juozapavičiaus ir Artūro Sakalausko kapų

Leidžiantis nuo Merkinės piliakalnio

XIV absolventų laida

Lietuvos istorijos takais...

Kar. Robertas ŽIŪKAS

Nauji mokslo metai Lietuvos karo akademijai, kaip ir kasmet, atnešė ne tik naujovių – jie priminė, kad karininko (lyderio) auklėjimo ir mokymo tradicijos vis dar tęsiamos, aktyvių ir pasižymičių brandžiu pilietiniu sąmoningumu dėstytojų dėka vis dar puoselėjamos.

Neseniai antro kurso kariūnai dalyvavo Karo akademijos BKK Vado ugdymo sekcijos dėstytojų doc. Romo Batūros ir Arūno Alonderio surengtoje pažintinėje mokomojoje išvykoje po Panemunėje išlikusias gynybines pilies, įtvirtinimus ir piliakalnius. Žinoma, vien jomis apsiriboti būtų buvę netikslinga jau vien dėl to, kad pakeliui yra daug

kitų lankytinų objektų, kiekvienam lietuviui brangių kampelių – Lietuvos savanorių, rezistencijos dalyvių, pasipriešinimo organizatorių ir vadų žūties vietų, kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės paminklų.

Pagal iš anksto numatytą programą ir atmintinų vietų lankymo grafiką išvykome iš Vilniaus į Kauną, kur pirmasis sustojimo punktas buvo Kauno pilis.

Istorikas R. Batūra ypač smulkiai ir nuodugniai papasakojo apie pilies įkūrimą, jos statybos ypatumus, naudotas medžiagas ir technologijas. Aiškino, kaip kito vietovės reljefas, piliavietės forma ir struktūra. Prisiminė nutikimų ir iš savo

vaikystės, kurie dabar atrodo linksni (nors tuo metu buvo labai pavojingi), kai tik per plauką išvengė nelaimingo atsikimimo, galėjusio turėti liūdnų padarinių.

Apžiūrėję šią istorinę vietą, susėdome į Akademijos „Ikarusą“ ir pasukome Veliuonos kryptimi. Pakeliui aplankėme Lietuvos laisvės armijos įkūrėjo, tikro Lietuvos patrioto Kazio Veverskio žūties vietą, kur tylos minute pagerbėme šio mūsų valstybei nusipelnusio žmogaus atminimą.

Sėkmingai pasiekę Veliuoną, pradėjome pasivaikščiojimą po ištisą piliakalnių regioną. Kadaise jie, vienas šalia kito nusidriekę Nemuno pakrantėje, sudarė ypač geras gynybos nuo vokiečių ordinų sąlygas. Šios vietos iki šiol yra išlaikiusios ypatingą aurą, Laisvės kovų, pasiaukojimo ir meilės Tėvynei žymę. Čia stovi paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Gediminui, žuvusiam kovoje su Kryžiuočių ordinu.

Tačiau kokia kelionė būna be nuotykių? Ne išimtis ir ši. Sustoję Veliuonoje ir aplankę numatytas vietas, paklausę įdomių, gausiai faktais ir vaizdingais pavyzdžiais iliustruotų dėstytojo pasakojimų ir jau susiruošę tęsti kelionę, sužinojome, kad niekur artimiausias dvi tris valandas važiuoti negalėsime – vis dėlto senas ir savo jau atitarnavęs Karo akademijos autobusas neišlaikė jam tekusių „išbandymų“. Tad, nors ir privestiniai, nukrypę nuo numatyto grafiko taip ir nebespėjome aplankyti visko, kas buvo planuota. Tačiau galėjome pasinaudoti ne kasdien pasitaikančia galimybe nuodugniai susipažinti su Veliuonos architektūros ir istorijos paminklais: XV amžiuje statyta bažnyčia, paminklu Vytautui Didžiajam, Veliuonos muziejumi. Ir nors mūsų išvyka daugiau buvo orientuota į vietas, susijusias su Laisvės kovomis ir garbinga Lietuvos kariuomenės praeitimi, toks kultūrinis „nukrypimas“, kai susipažįstama ir su kitais lietuvių tautos raidai lemiamos įtakos turėjusiais įvykiais ir faktais, pajvairino kelionę, leido pažvelgti į dominančius klausimus kiek kitokiu aspektu, labiau gilinantį į lietuvių tautos istorijos tėkmę.

Vienas labiausiai jaudinančių ir įsimintinų besibaigiančios kelionės akimirkų – generolo Jono Žemaičio bunkerio aplankymas Šimkaičių miške. Šią kiekvienam Lietuvos kariui pagarbą kelti turinčią vietą kariūnai apžiūrėjo ypač susidomėję ir didžiuodamiesi. Malonu, kad Lietuvos istorijai svarbi Laisvės kovas menanti vieta nėra visiškai sunykusi ir nors šiek tiek prižiūrima.

Ekskursijos vadovų ir kariūnų išsakyta nuomonė buvo beveik tokia pat – tiek Lietuvos karo akademijos, kuriai suteiktas šio garbingo ir tikro Lietuvos patrioto vardas, vadovybės, tiek karininkų ir kariūnų pareiga – perimti šio bunkerio-paminklo priežiūrą, kad ateities kartoms, taip pat ir būsimiems kariūnams, būtų išsaugotas „gyvas“ meilės Tėvynei, nežmoniškų kančių, pasiaukojimo, atsidavimo ir didvyriškumo pavyzdys.

Nors ir pavargę, nepamatę Rambynų kalno, tačiau didžiuodamiesi savo tauta, jos didvyrių narsa, sena ir garbinga Lietuvos valstybės istorija, važiuojame atgalios. Diskusijos apie per dieną pamatytus piliakalnius, pilis, išgirstas istorijas ir istorinius faktus nenutilo visą kelią. Tai, ką pamatėme savo akimis, ką pajutome klausydamiesi vadovų komentarų bei būdami vietose, kur kadaise lietuviai guldė galvas dėl paties brangiausio dalyko gyvenime – laisvės, nebus greitai pamiršta, ištrinta iš mūsų atminties ir širdžių.

Tačiau nereikia manyti, kad tauta gyva tik savo istorija ir kalba. Pilietiškas, meilė Tėvynei, patriotizmas turi būti ugdomi jaučiant didžiulę atsakomybę tiek dėl savo tautos ateities, tiek dėl valstybės gerovės ir stiprybės. Ne kartą girdėta nuomonė, kad tautos patriotizmo branduolys yra karininkija, turėtų būti palaikoma ir nuolat stiprinama. Lyderio – karininko ir visuomenės veikėjo – ugdymas turi prasidėti nuo pirmųjų dienų Akademijoje ir visą laiką išlikti vienu iš prioritetinių uždavinių, nes tik demokratines vertybes gerbiančios, stiprios valios, drąšus ir moralus karininkas gali būti kitų vedlys ir pavyzdys visuomenei ir tautai. Tačiau kaip kariūnas galiu pasakyti, kad dėmesio šių doros ir garbingos asmenybės kurtinių vertybių ugdymui nėra skiriama pakankamai. O juk tautinės savimonės ugdymo ir valstybės tradicijų puoselėjimo darbas nesunkiai gali būti paremtas skyrus papildomai žmogiškųjų išteklių bei dėmesio, plečiant lankytinų vietų spektrą, rengiant temines išvykas bei seminarus, nes visa tai – neįkainojama investicija į mūsų tautos stiprybę ir žmones, kurie yra svarbiausias jos laisvės ramstis.

Tad dar kartą norėčiau pasidžiaugti, kad galėjome aplankyti minėtus istorijos ir kultūros paminklus, visų antro kurso kariūnų vardu padėkoti už svarų dvasinį indėlį išvykos vadovams R. Batūrai ir A. Alonderiui, o Akademijos vadovybei – už suteiktą galimybę ir, žinoma, tikėtis, jog ateityje tokių kelionių bus daugiau.

Medvėgalio kalno dvasia

Kar. Indrė VAITIEKŪNAITĖ

Šios vasaros pradžioje teko dalyvauti pažintinėje mokomojoje išvykoje. Vaizdai, kvapai bei garsai, įstrigę atminty, vėl kviečia dar kartelį ten nuvykti. Būna tokių aplankytų vietų, kurių žmogus negali pamiršti, ir būtinai laukia dienos, kai vėl galės ten nuvykti. Man nutiko būtent taip.

Prieš porą metų teko keliauti į Slovakijos kalnus – Aukštuosius ir Žemuosius Tatrus. Jausmai, kurie užplūsta kalno viršūnėje, sunkiai nusakomi. Visas kraštovaizdis – kaip ant dėlno. Nuo tų metų visą laiką jaučiu nostalgiją kalnams, tačiau nepagalvodavau, kad panašių grožybių galima pamatyti ir Lietuvoje. Tai tik dar kartą įrodo, kad svarbu pirma pažinti savo gimtąjį kraštą ir tik vėliau keliauti svetur.

Taigi... Lietingas šeštadienio rytas, žalias autobusas... Ilga kelionė link Kryžkalnio visiškai neprailgo, nes visą kelią miegojau.

Pasiekę kelionės tikslą, aplankėme keturias vietas: rašytojo Dionizo Poškos ąžuolus – Baublius, Medvėgalio kalvų kompleksą, Varnių miestelį ir Šatrijos kalną. Apie kiekvieną iš jų labai išsamiai papasakojo istorikas doc. R. Batūra. Tačiau juk geriau vieną kartą pamatyti, nei šimtą kartų išgirsti, todėl daugiausia viską tiesiog tik stebėjau ir svajojau.

Poškos baubliai – labai įdomūs namukai, išskaptuoti tūkstantmečių ąžuolų kamienuose. Net sunku patikėti, kad tiek ilgai išsilaikę. Ten dirbantį gidę mums papasakojo, kad tuos ąžuolus senų senovėje garbino lietuviai pagonys. Dar XIX a. D. Poška taip sumanė išlaikyti senovės palikimą, apsaugoti jį nuo vietinių piemenų. Baubliais pavadinti ąžuolai ne be reikalo – pasakojama, kad pučiant vėjui išpuvę, tuščiaviduriai jų kamieniai skleisdavo į baubimą panašų garsą (tiesa, jų pavadinimą pats Poška siejo su senovės lietuvių bičių dievo Bubilo vardu). Vertas dėmesio vaizdelis!

Medvėgalio kalnų kompleksas – labai gudriai pavadinti kalnai, ant kurių senovėje stovėjo gynybinės Lietuvos pilys. Pats aukščiausias Žemaitijos regiono kalnas Medvėgalis (234 m) ir aplink jį esantys kiti kal-

nai sudarė geras sąlygas gintis nuo iš šiaurės ir pietų puolančių Kalavijuočių ir Kryžiuočių ordinų karių. Šiaurinėje papėdėje telkšančioje pelkėje yra kūlgrinda – po vandeniu akmenimis grįstas kelias žmonėms ir vežimams persikelti. Paprastai gyventojai apie tokius dalykus žino tik tada, jei šie yra jų apylinkėse. Taigi man tai buvo ganėtinai naujas dalykas, nors kažkada seniai ir teko apie šį kelią skaityti kažkokioje knygoje.

Didžiausią įspūdį paliko vaizdas, kurį pamačiau užlipusi ant Medvėgalio. Šiuolaikiškai kalbant, 3D vaizdas su „surround“ garsu. Na, o lyriškai galima būtų pasakyti: horizontas baigiasi taip toli, kad jau net ir neįžiūrėsi, o paukščių giesmės iš visų pusių išvis „verčia iš kojų“. Tokia nepaprasta aplinka priminė man kelionę į Slovakiją. Tik dabar lygiai tokį pat pasitenkinimą jaučiau Lietuvoje. Žinoma, nepalyginsi 3 valandų kopimo ir 10 minučių nesudėtingo lipimo. Ir aukštis labai skiriasi – toli Lietuvos kalneliams! – bet jausmas panašus, gal net geresnis.

Nusikabaroję nuo Medvėgalio patraukėme į Varnių miestelį, kuris garsėja savo ilga ir garbinga istorija, iš jo – link Šatrijos kalno, ant kurio raganos ir velniai puotas keldavo. Neaprėpiamos Lietuvos laukų platybės, paukščiųų čiulbėjimas ir gaivus pavasario kvapas... Ech, iš tikrųjų norėtusi ten sugrįžti! Sunku vaizdžiai ir nupasakoti, bet įspūdis – didelis. Ne veltui vos grįžusi sugalvojau pasidalyti tuo įspūdžiu ir su jumis. Iš karto pradėjau galvoti ir apie vasaros atostogas, kurių metu pakeliui į didįjį bliuzo festivalį Varniuose būtinai dar kartą aplankysiu ir tuos nepakartojamo kraštovaizdžio Lietuvos kampelius.

Nuoširdžiai linkiu kiekvienam apsilankyti šiose vietose, žinoma, ne vieniems – gal su tėveliais, draugais, broliais ir sesėmis skautais. Puikios vietos žygiams, dar puikesnės – išvykai autobusu ar automobiliu, nes vieną nuo kitos jas skiria apie 20 kilometrų. O įdomiausia, nors atstumai tikrai nemaži, kad nuo Šatrijos kalno matyti Medvėgalis, o nuo Medvėgalio – Šatrija. Dėl to man ir patiko ši išvyka – dėl neaprėpiamų platybių. Dar kartą įsitikinau – Lietuva nuostabus kraštas. Nuostabiausias!

Ištvermės ir patriotizmo išbandymas

Kar. Juliana ROMOSLAVSKAJA,
kar. Rolandas LITVINAS

Gegužės mėnesį atėjo vasara, ir dar kokia... Kai kepina saulė, žmonės skuba prie jūros, ežero ar... šalto bokalo. Deja, kai kuriems ir tai lieka neįgyvendinama svajonė.

III kurso kariūnų paskutinis gegužės šeštadienis buvo suplanuotas kiek kitaip – laukė pažintinė mokomoji išvyka į Dzūkijos kraštą. Paprastai tokios kelionės rengiamos šeštadieniais. Taip nutiko ir šį gražų rytmetį.

Taigi išsiruošėme aplankyti Dzūkijos. Nors rytas buvo vėsokas, diena žadėjo būti karšta. Netrukus jau supratome, kad teks truputį ir pakentėti, nes, kaip pasirodė vėliau, temperatūra viršijo trisdešimt. Tačiau vis dėlto džiaugėmės šia likimo dovana – mes, būsimieji karininkai, aplankėme partizanų kapus Varėnoje ir Alytuje, bendravome su Juozu Jakavoniū-Tigru ir jo žmona, kurie gyvena Kasčiūnų kaime. Ten pat apžiūrėjome partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago vadavietę, grožėjomės Liškiavos ir Merkinės piliakalniais, kitais kultūros ir istorijos paminklais ir vietovėmis. Ir visa tai, be abejo, buvo pagyventa dėstytojo doc. R. Batūros pasakojimais ir aiškinimais, padedančiais susidaryti tam tikro laikotarpio vaizdą, pajusti jo nuotaiką, istorijomis apie išskirtines istorines asmenybes. Doc. R. Batūra apėmė visus laikotarpius – nuo ankstyviausių iki vėlyviausių laikų – ir parodė, kaip jie ir reikšmingiausi to meto įvykiai yra susiję, koku laikotarpiu, kokia taktika buvo naudojama, kaip ji kito ir tobulėjo, kaip veikė Lietuvos partizanai, iš kur gaudavo ginklų ir amunicijos, kokios paramos sulaukdavo iš vietos gyventojų, kokia buvo partizanų buitis, papasakojo apie jų atliktus žygdarbius.

Tačiau kad ir kaip jis stengėsi, mokomosios išvykos pabaigoje buvo sunku išlikti žvaliems ir išlaikyti dėmesį (prisiminkime, kad buvo labai karšta, o lauko uniforma nuo kaitros negelbėja). Džiugu, kad turėjome galimybę išleisti pinigų ledams ir gaiviesiems gėrimams, tačiau kiekvieną kartą įlipę į autobusą pasijusdavome kaip partyje. Tačiau kai pagaliau grįžome į Akademiją, pagalvojau, kad tokia kantrybė ir valia, juo labiau laisvadienį, yra neįkainojama. Tai buvo tikras mūsų ištvermės ir patriotizmo išbandymas.

Užsienio kalbų institutas – naujas LKA padalinys

Užsienio kalbų instituto direktorė Genovaitė LAUGALIENĖ

Daug rankų didelę našta pakelia – teigia lietuvių liaudies išmintis. Tiesiai nepasakyta, bet savaime suprantama, kad kelti reikia kartu, darniai ir susitelkus. To sutelktumo, darnos labui ir buvo suvienytos visos su užsienio kalbų mokymu Lietuvos krašto apsaugos sistemoje susijusios pajėgos, kurias sudaro LKA Užsienio kalbų katedra (UKK), Anglų kalbos mokymo centras (AKMC) ir net šeši anglų kalbos mokymo skyriai (AKMS), išsibarsę visoje Lietuvoje – Kaune, Klaipėdoje, Nemenčinėje, Panevėžyje, Rukloje ir Vilniuje. Šitaip, tiesa, po ilgų abejonių, svarstymų ir ieškojimų, 2006 m. rugsėjo 22 d. LKA viršininko teikimu ir krašto apsaugos ministro įsakymu LKA buvo įkurtas naujas padalinys – Užsienio kalbų institutas (UKI), kuriam iki šiol vadovauja Akademijos viršininko paskirtas direktorius.

Pagrindiniai UKI uždaviniai: pertvarkyti organizacinę užsienio kalbų mokymo sistemą, tobulinti ir rengti naujas mokymo programas, gerinti jo kokybę, sukurti kokybės kontrolės, vidaus testavimo, vertinimo ir dėstytojų kvalifikacijos kėlimo sistemas.

UKI padaliniuose dirba daug jaunų, energingų, motyvuotų ir kvalifikuotų dėstytojų ir darbuotojų. UKI kolektyvas – 74 darbuotojai (22 iš jų – Užsienio kalbų katedros, 49 – Anglų kalbos mokymo centro ir jo skyrių, 3 – administratoriai – Instituto direktorius ir du metodininkai-inspektoriai). Siekiant centralizuoti anglų kalbos mokymo sistemą, mažinti administravimo išlaidas ir gerinti mokymo kokybę, numatoma mažinti anglų kalbos mokymo skyrių skaičių, tačiau taip, kad mokymo apimtis išliktų ta pati. Tam būtina į kitus AKMS perkelti dėstytojus arba likusiems skyriams skirti jų etatus ir padidinti metodininkų-inspektorių skaičių.

UKK, įkurtos 1992 m., specialistai

moko kariūnus, būsimuosius karininkus, ir Neakivaizdinio skyriaus klausytojus, rengia tarptautinius anglų kalbos kursus ir kursus KAS kariams bei LKA darbuotojams, anglų kalbos pratybas vadams ir jaunesniesiems štabo karininkams ir magistrantams.

Šėsiuose AKMC skyriuose anglų kalbos pagal trijų kalbos mokėjimo lygių programą (nuo elementaraus iki aukšto) mokosi KAS kariai, valstybės tarnautojai ir pagal darbo sutartis dirbantys darbuotojai. Kursai trunka 3–6 mėnesius. AKMC skyriuose vienu metu visų lygių kursuose mokoma apie 220 klausytojų.

UKK ir AKMC sieja bendri mokymo tikslai ir bendros mokymo programos. Kaip tik dabar UKI metodininkai-inspektoriai atnauja ir tikslina trečiojo anglų kal-

bos mokėjimo lygio programą. Pagal 2007 m. vasario 28 d. krašto apsaugos ministro patvirtintą Užsienio kalbų mokymo krašto apsaugos sistemoje reformos koncepciją ir jos įgyvendinimo planą dar būtina atnaujinti antrojo anglų kalbos mokėjimo lygio programą ir parengti keturias visiškai naujas mokymo programas. Be jau minėtų antrojo ir trečiojo lygių kursų, bus rengiami baziniai (16 savaičių), bazinio lygio palaikymo (4 savaitės), antrojo ir trečiojo lygių kartojimo kursai (po 4 savaitės). Pirmojo lygio kursai nuo 2008 m. bus pakeisti baziniais kursais ir vedami pagal amerikiečių anglų kalbos mokymo programą.

Tai tik dalis skubių ir sudėtingų darbų, tad svajoti apie vasarą ir saulėtus paplūdimius nėra kada.

Skyriaus viršininkė vyr. dėstytoja Vida Samuilevičienė

Vyr. dėstytoja Judita Gintautienė

Karo akademijoje svečiavosi Kuršėnų globos namų auklėtiniai

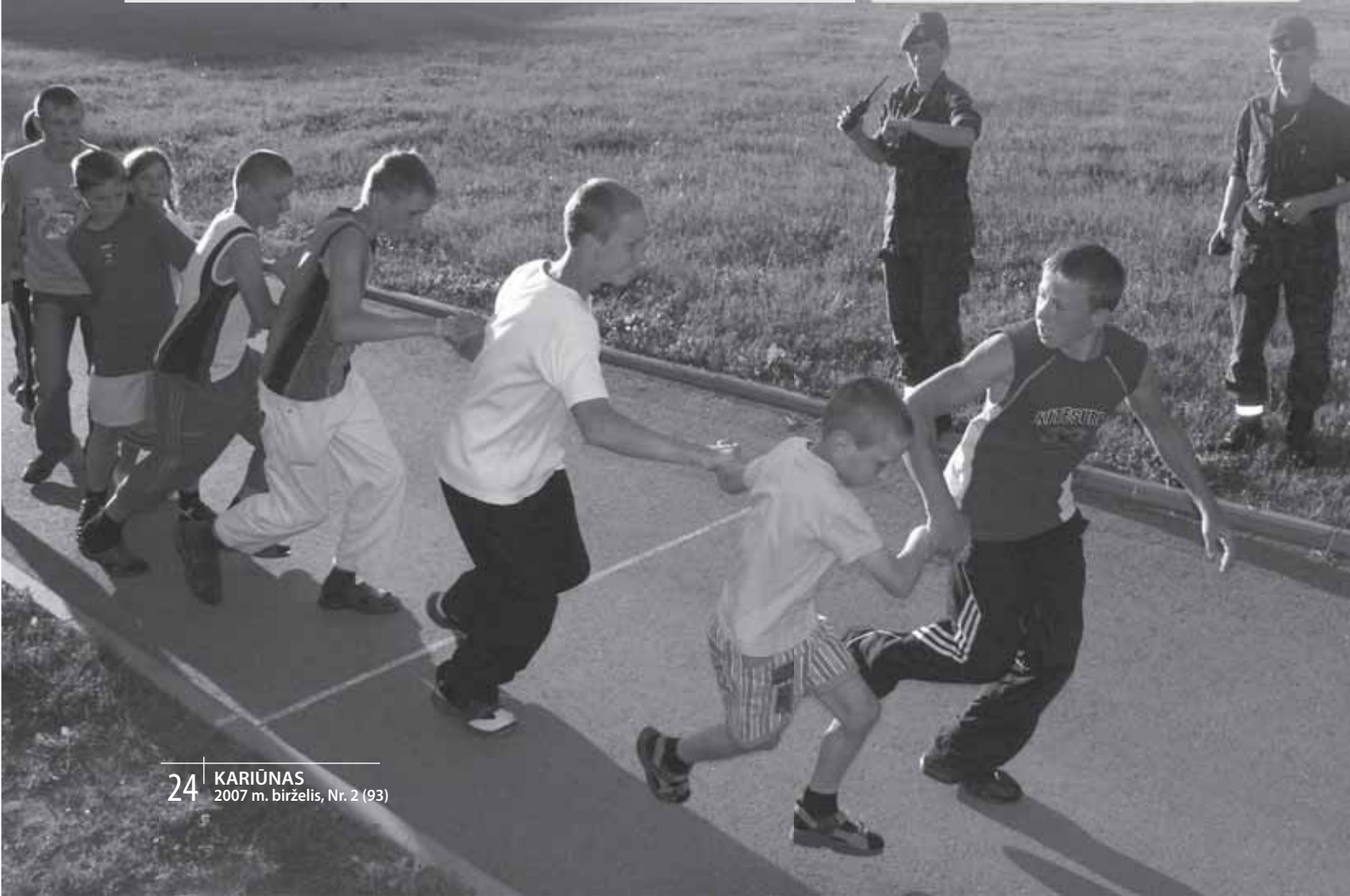
Eglė TRATAITĖ

2007 m. birželio 5 dieną Akademijoje lankėsi pusšimtis Kuršėnų globos namų auklėtinių. Mažųjų draugų viešnagė birželio mėnesį jau tampa gražia tradicija. Tai tarsi mažutė šventė, kuri suteikia daug džiaugsmo ir vaikams, ir Akademijos bendruomenei.

Kelionės nuovargis išgaravo akimirkiniu pamačius, kad jų laukia nemaža staigmena – šarvuočiai. Vaikai su didžiuliu susidomėjimu ir entuziazmu juos apžiūrino, fotografavosi. Po to Kariūnų ramovė buvo paversta kino teatru – vaikai kartu su kariūnais žiūrėjo prasmingą filmą „Choristai“ apie panašaus likimo vaikus, o po to su mažaisiais svečiais pasisveikino ir gražiai pabendravo Karo akademijos kapelionas kpt. R. Butkevičius.

Laikas bėgo labai greitai, atėjo metas kareiviškai vakarienei. Sočiai pavalgius pramogos nesibaigė, vyko žaidimai ir sporto varžybos. Visi buvo suskirstyti į skyrius ir turėjo atlikti įvairias kruopščiai kariūnų paruoštas užduotis. Vaikai sumaniai ir kūrybiškai sprendė užduotis, kariūnai negailėjo pagyrimų mažiesiems „kareiviams“, visi buvo apdovanoti atminimo dovanėlėmis, o geriausiai pasirodžiusiems įteikti prizai.

Diena Kuršėnų globos namų auklėtiniais prabėgo žaibiškai. Kupini įspūdžių ir gerų emocijų vaikai lipo į autobusą, jų dar laukė tolimesnė kelionė į Kuršėnus. Ne vienam atsisveikinant akies kirtelėje suspindo ašarėlė, tačiau ne liūdesio, o vilties susitikti dar nekart.

Akademijos koplyčios globėjo šv. Anzelmo šventė

Kapelionas kpt. Remigijus BUTKEVIČIUS

2007 m. balandžio 20 d. vyko mūsų Akademijos koplyčios globėjo šv. Anzelmo šventė. Susirinkus bendruomenei, buvo švenčiamos šv. Mišios. Joms vadovavo Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas plk. Juozas Gražulis. Taip pat dalyvavo Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ kapelionas kpt. Vytautas Langas, Vilniaus įgulos kapelionas kpt. Pavelas Paukšto.

Po šv. Mišių žodžio šviesa pasidalijo Kau-no valstybinio dramos teatro aktorius Egidijus Stancikas, o solistas Mindaugas Jankauskas atliko keletą lietuvių liaudies dainų.

Kiekviena bažnyčia ir koplyčia turi savo šventąjį globėją. 2001 metų spalio 19 dieną atidarytai ir palaimintai LKA koplyčiai kariuomenės ordinaro vyskupo Eugenijaus Bartulio dekretu buvo suteiktas Bažnyčios mokytojo ir vyskupo šv. Anzelmo titulas.

Tad keletas sakinių apie jį.

Šv. Anzelmas gimė 1033 metais Aostoje. Tapęs benediktinų ordino nariu, išgarsėjo ypatingu intelektiniu dėmesiu visoms kultūros sritims, ypač teologijai. Iš garsaus savo mokytojo Lanfranko paveldėjo ne tik mokytojo, bet ir Kenterberio arkivyskupo Anglijoje katedras. Kovodamas su karalių pragmatizmu bei gindamas Bažnyčios teises, Anglijos primas Anzelmas Kenterberietis turėjo patirti ilgos tremties dalį. Sugrįžęs į savo katedrą, parašė garsiuosius savo kūrinius, pelniusius jam didžiausio teologo po šventojo Augustino vardą. Anzelmas mirė 1109 metais.

Nepasotinamas Anzelmo teologinis troškimas suprasti teženklina ir Akademijos bendruomenės gyvenimą. Šventasis Anzelmas, globojantis daugybę pasaulio mokyklų, tegloboja ir Lietuvos karo akademiją.

V krikščioniškosios kariūnų ir jaunųjų karininkų konferencijos atgarsiai

„Kada bus galima registruotis į Trakų konferenciją?“ – ankstyvą pavasarį dažnai skambėjo klausimas. Taip kariūnų dažniausiai buvo vadinama tarptautinė krikščioniškoji kariūnų ir jaunųjų karininkų konferencija, kasmet vykstanti gegužės mėnesį Vilniaus jėzuitų gimnazijos stovyklavietėje Trakų rajone. Galimybėje dalyvauti buvo domimasi anksti, nes norinčiųjų į ją patekti kur kas daugiau nei numatyta vietų.

Konferencija jau tapo tradicinė – šiemet gegužės 2–6 dienomis vyko penktąją, tad, galima sakyti, sulaukta mažojo jubiliejaus. Po pirmosios 2003 metais, pamačius jos naudą, vyriausiojo kariuomenės kapeliono plk. J. Gražulio iniciatyva ir palaikant LKA vadovybei buvo nuspręsta kasmet ją ir toliau organizuoti. Iš pradžių ši konferencija buvo skirta vien tik karo akademijų studentams. Pastebėjus jaunųjų karininkų susidomėjimą konferencijoje gvildenamomis temomis,

į ją pradėta kviesti ir juos.

Ši konferencija – puiki galimybė jauniems karininkams ir kariūnams geriau pažinti krikščioniškąjį tikėjimą, skirtingas denominacijas ir jų tradicijas, tarpusavyje dalytis tikėjimo patirtimi ir išvalgomis, naujai pažvelgti į Šventąjį Raštą ir rasti naujų sprendimų savo, kaip būsimų vadų, tarnyboje.

Šiemet konferencijoje dalyvavo 66 delegatai iš 7 valstybių – Anglijos, JAV, Latvijos, Lenkijos, Slovėnijos, Vokietijos ir Lietuvos. Dalyviai klausėsi paskaitų, mažose grupelėse dalijosi savo tikėjimo patirtimi ir drauge ieškojo atsakymų į šiandienos kariuomenėje ir visuomenėje išylančius opius klausimus. Taip pat vyko kultūrinė ir sportinė programa.

Šį kartą nutarėme išklausyti ne dalyvių, o pranešėjų, tad keletą jų ir kalbiname.

Kar. Robertas Žiūkas kalbino kapelioną plk. dr. Joe Supą (JAV), „Christopher“ projekto direktorių.

Kelintą kartą lankotės krikščioniškoje konferencijoje?

- Šis kartas jau penktas.

Ar galėtumėt teigti, kad kasmet konferencija tampa geresnė?

- Taip. Kiekvienais metais jaučiama pažanga ir kad judama į priekį, nors kartu kiekviena jų savotiškai geriausia. Dalyviai kiekvienais metais keičiasi, ir tai lemia pačių lektorių, kurių dalis joje dalyvauja ne pirmus metus, tobulėjimą.

Ką naujo kaskart čia surandate?

- Kiekvienas konferencijos dalyvis yra labai atviras ir domisi visais klausimais, bando sužinoti kuo daugiau. Esate atvirų sielų ir šiltų širdžių žmonės, o šios vertybės yra didžiausias turtas, kurį aš randu šiose konferencijose.

Kuo ypatinga Lietuvos krikščioniškoji bendruomenė?

- Joje yra energingi, labiau subrendę ir atviri žmonės, viską priimančys į širdį, todėl šiais metais konferencija tarsi įgijo „naują veidą“. Norėjau pasakyti, kad atsakomybės jausmas labiau išplėtotas, ir tam tikriausiai daug įtakos turėjo jūsų šalyje buvęs komunistinis režimas. O tai, kad Amerikos žemynė ilgą laiką nebuvo karo – viena iš priežasčių, dėl kurios

jiems to trūksta.

Kar. Martynas Šmitas kalbėjosi su plk. ltn. Richardu Barnesu (JAV), ACCTS organizacijos atstovu Rytų Europoje.

Ką manote apie šią tradicinę konferenciją?

- Tai unikalus renginys. Tikriausiai nerasime kito tokio precedento. Unikalu tai, kad čia susirenka būsimi ir esami lyderiai, kuriuos jungia bendras tikėjimas.

Dalyvaujate jau ne pirmą kartą. Kas labiausiai įsiminė šiais metais?

- Kiekvienais metais konferencija kažkuo savita. Ir galiu pasakyti, kad šiais metais man be išimčių patiko visi renginiai.

Kaip vertinate konferencijos dalyvius?

- Tai iš tiesų šaunūs žmonės, su kuriais buvo labai malonu bendrauti, dalytis patirtimi. Aš tikiu, kad šie žmonės pritaikys čia įgytas žinias savo tarnyboje, ypač dirbdami su pavaldiniais, vadovausis krikščioniškosiomis vertybėmis.

Kar. Tomas Šyvokas klausė mjr. Davido Baldwiną (JK), ACCTS organizacijos kontrolės grupės nario, nuomonės.

Kokie Jūsų įspūdžiai po šios kon-

ferencijos?

- Jau ne pirmą kartą turiu galimybę būti čia kartu su kariūnais. Tačiau kas kart patiriu vis naujų įspūdžių. Šiais metais šaltas oras pirmosiomis dienomis atrodė grėsmingas, tačiau tai nesugadino puikios nuotaikos ir konferencijos programos.

Ar turite pasiūlymų būsimų konferencijų rengėjams?

- Manau, kad darbas grupėse labai naudingas. Todėl reikia parinkti geras temas, kad žmonės sugebėtų diskutuoti ir prieiti prie tam tikrų išvadų. Labai gerai, kad temos paremtos krikščioniškąja lyderyste, tačiau būtų galima įtraukti ir kitų temų, pavyzdžiui, apie šeimą. Juk kai kurie kariūnai jau turi šeimas, kiti – jas kurs, todėl čia taip pat jie turi pritaikyti krikščioniškąsias vertybes.

Ko galėtumėte palinkėti konferencijos dalyviams?

- Linkėčiau nepamiršti, apie ką buvo kalbama konferencijoje, ir pritaikyti tai savo kasdienėje veikloje. Svarbiausia – kad ir ką darytumėte – atrasti prasmę, o tikėjimas iš tiesų yra labai prasmingas dalykas.

Ankstesniuose „Kariūno“ numeriuose spausdinto straipsnių ciklo apie Karo mokyklą tęsinys

Lietuvos karo mokyklos istorija 1919–1940 m.

Doc. dr. Feliksas ŽIGARAS

Sovietinė okupacija

1940 m. gegužės pradžioje Karo mokyklos baigiamuosius egzaminus sėkmingai išlaikė visi kariūnai. Gegužės viduryje antro ir trečio kurso kariūnai traukiniu išvyko į pratybas Švenčionių poligone. Birželio 15 d. Karo mokykla gavo įsakymą traukiniu grįžti į A. Panemunę. Tačiau XXI laidos mokslą nutraukė sovietinė okupacija.

„Pasiekus Naująją Vilnią buvo gauta liūdna žinia: sovietų armija ties Gudagoju peržengė Lietuvos sieną, <...> o iš Lietuvoje esančių sovietų bazių jų armijos daliniai žygiavo į Vilnių, Kauną ir kitus didesnius Lietuvos miestus. Visiems buvo įsakyta laikytis ramiai, kad nebūtų išsišokimų. Tai parodo, kad tuometinė politinė ir karinė vadovybė visiškai nesiruošė ginti Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės. Pasielgta visai priešingai, negu buvo kalbama ir mokoma iki šiolei, t.y.

kad yra geriau mirti, negu be jokio pasipriešinimo žengti į vergiją,“ – savo atsiminimuose rašo XXI laidos kariūnas, aviacijos j. ltn. V. Baltutis.

Pirmąją Lietuvos okupacijos dieną labai vaizdžiai savo atsiminimuose aprašė gen. št. plk. lt. J. Listopadskis, tuo metu ėjęs Karo mokyklos bataliono vado pareigas:

„Kyla klausimas: ar nebuvo pridėta Judo ranka, kad Karo mokykla atsidūrė tokioje šlykščioje situacijoje?

Juk tokia įtempta tarptautinė padėtis. Tai ar buvo galima Karo mokyklą pakelti iš Kauno? Karo mokykla vis dėlto buvo jėga: dvi kadrinės kuopos, trys aspirantų kuopos ir artilerijos baterija – iš viso apie 600 žmonių. Kiekvienas kariūnas turėjo po šautuvą, buvo keli lengvieji ir keletas sunkiųjų kulkosvaidžių ir keturi artilerijos pabūklai, tačiau visi be kovos šovinių ir be kovos sviedinių. Poligone viskas buvo iššaudyta. Kovos šovinių užteko vos ešelono sargyboms.

Vidurvasario naktis buvo pati trumpiausia, bet šiuo atveju ji atrodė ilgesnė už ilgiausią žiemos naktį. Aušo irgi lėtai. Pagaliau išaušus tas pats pareigūnas pranešė ir pasakė, jog ešeloną nukreips į Šančių II rampą, kad ten išsikrautume ir su visu turtu vyktume į savo patalpas. Be to, įspėjo, kad ant A. Panemunės tilto, per kurį mums reikės pereiti, stovi jų tankai – jiems įsakyta mus praleisti. Įsako imtis priemonių, kad neįvyktų susidūrimas. Dar kartą paklausė, ar daug turime kovos šovinių. Už tvarką ešelono ir mokyklos viršininkai atsakome savo galiomis.

Kol išsikrovėme, saulė pakilo aukščiau. Diena graži, saulėta, bet visos mūsų sudėties nuotaika niūri – nei dainų, nei linksmyų veidų. Vora išsirikiuoja. Priekyje – dvi kuopos, toliau numeracijos tvarka stovi aspirantų kuopos, artilerijos baterija ir paskiausiai – gurguolės. Mudu su generolu J. Juodišiumi ant žirgų raiti priešakyje, vadai – prie savo dalinių.

Štai netoli ir tiltas. Iš tolo matyti rusų tankai. Tačiau mūsų vorai priartėjus jie pasitraukė ir kažkur sulindo, pasislėpė. Kai tik praėjom, vėl užėmė savo vietas.

Vora į Karo mokyklos rajoną įžengė ne savo įpročiu – be dainų ir nuotaikos.

Karo mokyklos rajone radome liūdną vaizdą. Budintis karininkas atraportavo, kad visas rajonas apsuptas, ant kalno Vaišvydavo link pilna rusų kariuomenės su artilerija ir tankais. Ranka

Paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos: Karo mokyklos II–III kurso kariūnai žengia Švenčionėlių gatvėmis į poligoną. 1940 m. gegužės pabaiga

Brg. gen. Jonas Juodišius

Gen. št. plk. Vincas Kiršinas

Gen. št. plk. Izidorius Kraunaitis

parodė ant krantų išstatytus sunkiuosius rusų kulkosvaidžius, kurių vamzdžiai nukreipti į Karo mokyklos rajoną. Jie buvo matomi paprasta akimi.

Mokyklos viršininkas generolas J. Juodišius, Karo mokyklos vorą sustabdęs ant kelio, padėkojo kariūnams ir karininkams už tarnybą ir daugiau nieko neprisidūręs liepė vesti savo dalinius į patalpas<...>“

Karo mokyklos likvidavimas

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą prasidėjo krašto ir kariuomenės sovietizavimas. Vadovaujantis laikinojo Respublikos Prezidento birželio 19 d. aktu, Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykla toliau vadinama Karo mokykla. 1929 m. Respublikos Prezidento aktas Nr. 414, kuriuo buvo suteikta Karo mokyklai šefo vėliava, panaikinamas.

1940 m. liepos 12 d. Karo mokykloje buvo paskelbta ištrauka iš liepos 10 d. įsakymo liaudies kariuomenei Nr. 83, kurioje teigiama, kad mokyklos kariai liepos 14 d. privalo dalyvauti Seimo rinkimuose. Demagogiškai buvo aiškinama: „Lietuva žengia į naują gyvenimą. Jūs, kariai, esate tikri darbo Lietuvos liaudies sūnūs. Liaudies reikalai yra mūsų, karių, reikalai. Drauginga mums Raudonoji Armija, gindama mūsų kraštą, tuo pačiu suteikė ir jums, kariai, teisių spręsti Lietuvos liaudies reikalus, dalyvauti rinkimuose ir būti renkamais. Seniau jūs, kariai, neturėjote šių teisių. Dabar kiekvieno sąžiningo kario, kuriam

tikrai rūpi mūsų krašto liaudies reikalai, ne tik teisė, bet ir pareiga spręsti savo tėvynės reikalus kartu su visa Lietuvos liaudimi.“ Pasirašė krašto apsaugos ministras, kariuomenės vadas div. gen. Vincas Vitkauskas ir Lietuvos liaudies kariuomenės politinis vadovas Antanas Petrauskas. Kartu buvo paskelbta ir rinkimų į Liaudies seimą tvarka.

Tą pačią dieną Mokymo ir drausmės tarybos posėdyje buvo svarstytas klausimas dėl išleidžiamo kurso – XXI laidos – kariūnų tinkamumo, siūlant jiems suteikti jaunesniojo leitenanto laipsnį. Įsakymus jau pasirašė ne tik Karo mokyklos viršininkas, bet ir V. Povilavičius, liepos 19 d. Respublikos Prezidento aktu priimtas į tikrąją karo tarnybą ir paskirtas mokyklos politiniu vadovu.

Grįžus į mokyklą nei pamokų, nei pratybų jau nebuvo, nes pradėta ruošti XXI laidos išleistuvėms. Reikėjo atsisakyti su ūkio dalimi – buvo atvežtos jau seniai pasiūtos karininkų uniformos, nuo kurių buvo nuimti Lietuvos karininkų ženklai. Daug ruoštis nereikėjo, kadangi išleistuvių ceremonija buvo labai paprasta – kardų įteikimo ritualas panaikintas, taip pat nebebuvo rengiama ir parado. Išleistuvėse, kurios įvyko liepos 15 d., dalyvavo Lietuvos liaudies vyriausybės ministras pirmininkas ir laikinai einantis prezidento pareigas J. Paleckis, ministro pirmininko pavaduotojas ir užsienio reikalų ministras prof. V. Krėvė-Mickevičius, krašto apsaugos ministras div. gen. V. Vitkauskas, gen. S. Raštikis, vyriausiasis kariuomenės politinis vadovas J. Macijauskas ir pora Raudonosios armijos karininkų. XXI laidos

jaunesniesiems leitenantams J. Paleckis įteikė Karo mokyklos baigimo ženklus. Jokių maldų ir himno – grojamas tik internacionalas. Po oficialiosios dalies Karo mokyklos salėje buvo surengti bendri pietūs, praėję be entuziazmo ir džiaugsmo. Visų nuotaika buvo prislėgta, veidai liūdni. Kitą dieną visi išvyko į paskirtus pulkus. Artileristams buvo išduoti kardai. Sprendžiant iš archyvinės medžiagos, tik 1940 m. rugpjūčio 19 d. Respublikos Prezidento aktu 72 baigusiems mokslą kariūnams (33 pėsstininkams, 19 aviacijos, 18 artilerijos, 2 inžinerijos specialistams) buvo suteiktas jaunesniojo leitenanto laipsnis.

Liaudies kariuomenės vadas brg. gen. F. Baltušis-Žemaitis liepos 17 d. įsakė: „Liaudies kariuomenėje ne mažiau kaip dvi valandas kasdien skirti politinio turinio pamokoms. Šių pamokų metu pirmiausia supažindinti su dabartine politine krašto padėtimi, kad kiekvienas karys aiškiai žinotų būsimus savo tautos kelius ir gerai suprastų, kad negali būti ir kalbos apie grįžimą prie seno niekšingo Smetonos režimo, kad tauta eina šviesion ateitin. <...> Liaudies kariuomenės politinis vadovas trumpiausiu laiku parengs atitinkamas kareivių, puskarininkų ir karininkų politinio auklėjimo programas. Tačiau visų dalių vadams įsakau tučtuojau pradėti politinio auklėjimo užsiėmimus, nelaukiant šių programų.“ Įsakyme Liaudies kariuomenei Nr. 109 reikalaujama kariaus bendraujant tarpusavyje ir su SSRS Raudonosios armijos kariais var-toti kreipinį „draugas“.

1940 m. liepos 29 d. Karo mokyklos

viršininkas brg. gen. Jonas Juodišius buvo atleistas iš pareigų ir paskirtas Aukštosios karo mokyklos etatiniu lektoriumi pulko vado teisėmis (J. Juodišius 1941 m. birželio 10 d. buvo išsiųstas į kursus Maskvoje, birželio 28-osios naktį su didele grupe lietuvių, latvių ir estų karininkų buvo suimtas ir įkalintas netoli Norilsko, 1950 m. gruodžio 18 d. žuvo Abezės lageryje. Jis buvo paskutinis Nepriklausomos Lietuvos Karo mokyklos viršininkas).

Vadovauti Karo mokyklai buvo paskirtas gen. št. plk. Vincas Kiršinas (1943 m. kovo mėn. jis sovietų armijos fronte prie Oriolo buvo sunkiai sužeistas ir mirė pamaskvės ligoninėje). Vyriausiosios likvidacinės komisijos pirmininko įsakymu rugsėjo 18 d. Karo mokyklos viršininku buvo paskirtas gen. št. plk. Izidorius Kraunaitis. (Vengdamas sovietų represijų, jis 1940 m. pabaigoje nelegaliai pasitraukė į Vokietiją. 1941–1942 m. – Lietuvos savisaugos dalinių Vilniaus apygardos vadas, 1944 m. pasitraukė į Vakarus.)

1940 m. rugpjūčio 14 d. VKP(b) Centro komiteto Politbiuras priėmė nutarimą „Dėl Estijos, Latvijos ir Lietuvos SSR armijų pertvarkymo“. Lietuvos kariuomenė pradėta likviduoti 1940 m. rugpjūčio 30 d. Lietuvos SSR Liaudies Komisarų Tarybai (LKT) priėmus nutari-

mą dėl „Liaudies kariuomenės“ performavimo į Raudonosios armijos 29-ąją teritorinį šaulių korpusą ir jo įtraukimo į Pabaltijo ypatingosios karo apygardos kariuomenės sudėtį. Buvo nuspręsta: reorganizuoti karo mokyklą į Raudonosios armijos pėstininkų mokyklą; karinio valdymo organus pertvarkyti į karinius komisariatų ir perduoti juos Pabaltijo karo apygardos žiniai; visą buvusią Lietuvos kariuomenės ginkluotę ir turtą perduoti Pabaltijo karo apygardai; remiantis SSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1939 m. sausio 3 d. įsaku, visą korpuso ir Karo mokyklos personalą per du mėnesius prisaikdinti. Rugpjūčio 27 d. Lietuvos SSR LKT nutarimu įsteigta Krašto apsaugos ministerijos Vyriausioji likvidacinė komisija spalio 27 d. nustojo veikti. Per tą laiką Lietuvos kariuomenė buvo likviduota ir įtraukta į Raudonosios armijos sudėtį. Panašus likimas laukė ir karo mokyklą.

XXI laidą išleido jau marionetinė Liaudies vyriausybė. 1940 m. rugpjūčio 19 d. Respublikos Prezidento aktu, kurį pasirašė laikinai einantis Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas J. Paleckis, 72 baigusiems mokslą kariūnams buvo suteiktas jaunesniojo leitenanto laipsnis, ir jie išvyko į dalinius.

Sunkus likimas laukė XXII ir XXIII laidos kariūnų, kuriems teko išgyventi mokyklos sovietizavimo ir rusinimo laikotarpį. 1940 m. rugpjūčio 21 d. 83 antrosios kuopos kandidatai į kariūnus,

baigę Mokomosios kuopos kursą ir atlikę stažuotę daliniuose, tapo XXIII laidos pirmo kurso kariūnais. Rugsėjo 15 d. Karo mokyklos viršininko gen. št. plk. V. Kiršino įsakymu iš 72 XXII laidos pirmos kuopos antro kurso kariūnų 69 perkeliama į trečią kursą.

Karo mokyklos pirmam kursui papildyti kariuomenės vadas brg. gen. F. Baltušis-Žemaitis įsakė dalinių vadams ir politiniams vadovams iš kareivių ir puskarininkų atrinkti 100 kandidatų. O kariūnus iš kandidatų turėjo atrinkti pati Karo mokykla. Buvo sudaryta komisija pirmo ir antro kurso kariūnų tinkamumui mokytis Karo mokykloje nustatyti.

Rugpjūčio 27–28 d. į Karo mokyklą atvyko 106 dalinių vadų atrinkti kandidatai. Įvertinus tinkamumą būti kariūnais, jie rugpjūčio 29 d. buvo grąžinti į dalinius iki atskiro įsakymo. Po atrankos rugsėjo 8 d. į XXIII laidos pirmo kurso antros kuopos sąrašus buvo įtraukti tik 52 kariai, jie rugsėjo 15 d. buvo perkelti į trečią kuopą.

Siekiant karininkus parengti politiškai ir pakelti jų taktinio pasirengimo lygį, prie Karo mokyklos buvo įsteigti politinio ir taktinio karininkų rengimo kursai, kurių programą privalėjo išėiti visi rikiuotės karininkai. Kursų viršininku buvo paskirtas Karo mokyklos viršininkas, kuris turėjo parengti ir šių kursų klausytojų mokymo planą. Į kursus (pirmoji laida) buvo numatyta siųsti 124 būrių vadus ir komandų viršininkus, 73 kuopų vadus, 33 bata-

Karo mokyklos, reorganizuotos į Liaudies kariuomenės karo mokyklą, XXI laida, 1940 08 19. Centre – sovietų statytinis laikinasis prezidentas Justas Paleckis

lionų vadus ir pulkų vadų padėjėjus, 10 ats. batalionų ir pulkų vadus. Tais metais baigusių Karo mokyklą būrių vadų į kursus nuspřsta nekvieči.

Vykdam Lietuvos SSR LKT 1940 m. rugpjūčio 30 d. nutarimą ir Ypatingosios karo apygardos XI armijos vado įsakymą Nr. 00153, rugsėjo 4 d. Lietuvos liaudies kariuomenės Karo mokykla buvo pertvarkyta į Raudonosios armijos pėstininkų karo mokyklą ir jau rugsėjo 10 d. pradėta komplektuoti. Rugsėjo 12–14 d. iš Kauno, A. Panemunės, ji buvo perkelta į Vilnių, o nuo rugsėjo 16 d. pradėjo veikti pagal Raudonosios armijos pėstininkų karo mokyklų etatus ir vadinama „Darbininkų-valstiečių Raudonosios Armijos pėstininkų karo mokykla“.

1940 m. rugsėjo 22 d. mokyklos viršininku skiriamas plk. Georgijus Sokurovas.

Karo mokykloje tuo metu vyko didelė personalo kaita. 1940 m. rugsėjo 1 d. Karo mokykloje dirbo 45 karininkai. Iki gruodžio pabaigos jų liko tik 18. Per šį laikotarpį iš likviduojamos Lietuvos kariuomenės į Karo mokyklą buvo perkelti 56 karininkai, tačiau ne visi jie buvo palikti čia tarnauti. Pavyzdžiui, atvykę iš dalinių ir perkelti į Karo mokyklą plk. Z. Talevičius (rugsėjo 6 d.), plk. P. Meškauskas, plk. P. Alanta, plk. T. Sereika, plk. ltn. K. Ališauskas, plk. ltn. J. Laužonis (rugsėjo 7 d.), gen. št. plk. ltn. T. Bartkus, plk. ltn. J. Balčiūnas (rugsėjo 10 d.), div. gen. S. Raštikis (atkeltas iš Aukštosios karo mokyklos, tačiau jam neleista vykti į Vilnių), gen. št. plk. V. Žadeika, mjr. A. Ružancovas, kpt. I. Morkūnas (rugsėjo 11 d.), gen. št. plk. I. Kraunaitis, gen. št. mjr. V. Bulvičius ir mjr. K. Keželis (rugsėjo 13 d.), atvykę iš 29-ojo šaulių teritorinio korpuso gen. št. plk. J. Rapšys, plk. ltn. J. Katinskas, kpt. J. Vabalas (rugsėjo 16 d.) ir plk. ltn. A. Jakštas (rugsėjo 17 d.) buvo įrašyti į Vilniaus pėstininkų karo mokyklos karininkų sąrašus.

Dar liepos mėnesį Karo mokykloje atsiradę politiniai vadovai, vadovaujami V. Povilavičiaus, buvo atleisti ir pakeisti būriu Raudonosios armijos komisarų ir „politrukų“ (kurių dauguma buvo rusai), vadovaujamų pulko komisaro Lipkindo. XXII laidos valstybinių egzaminų (spalio 15–20 d. juos turėjo laikyti trečias kursas) komisijos sudėtis atspindi Karo mokyklos pokyčius: pirmininkas – brg. gen. F. Žemaitis, nariai: plk. G. Sokurovas, pulko komisaras J. Macijauskas, Andrejevas ir plk. Erfurtas. Pakomisių pirmininkai – daugiausia Raudonosios armijos karininkai: taktikos – plk. Erfurtas, šaudybos – Andrejevas, rikiuotės

– plk. Lukinas, fizinio lavinimo – plk. ltn. J. Juknevičius, kariūnų tarnybos lapus rengti paskiriamas vyr. politinis vadovas Baranovas.

Kariūnų mokymas turėjo vykti pagal patvirtintą Raudonosios armijos pėstininkų karo mokyklų programą. Rengti kariūnus aspirantus jose nebuvo numatyta, todėl 1940 m. spalio 2 d. buvo išleista paskutinė – XV – aspirantų laida.

Su nauja mokymo programa nesiiderino ir XXII laidos kariūnų mokymas. Skirtingai nuo sovietinių karo mokyklų, kurias baigusiems buvo suteikiamas leitenanto laipsnis, motyvuojant tuo, kad Lietuvos kariūnai nėra įgiję politinio išsilavinimo, jiems buvo suteikiamas jaunesniojo leitenanto laipsnis. Lapkričio 16–21 d. Raudonosios armijos jaunesniojo leitenanto laipsnis buvo suteiktas 69 kariūnams. Jie buvo pasiųsti tarnauti į 29-ojo ŠTK dalinius.

Sunkus likimas laukė ir XXIII laidos – ji buvo išformuota. Visi šios laidos kariūnai buvo „persijoti“ pagal Raudonojoje armijoje taikomus kriterijus. Svarbiausia buvo socialinė padėtis. Po mandatų komisijos patikrinimo lapkričio 23 d. iš mokyklos į atsargą buvo išleisti 49 kariūnai (jeigu jų karo tarnybos stažo pakako, kad būtų užskaityta atlikta būtinoji tarnyba) ir 37 kariūnai pasiųsti baigti karo tarnybos bendra tvarka einant jaunesniojo vado pareigas: iš jų 18 – į 29-ojo ŠTK 184-ąją šaulių diviziją ir 19 – į 179-ąją šaulių diviziją.

1940 m. pabaigoje mokykla buvo galutinai pertvarkyta. Masiškai į ją priimami atvykėliai iš Sovietų Sąjungos. 1940 m. lapkričio 21 d. 601 Raudonosios armijos atsiųstas kandidatas (vien tik rusiškos pavardės) įrašytas į kursantų sąrašus, lapkričio 14–27 d. į juos įtraukti dar 454 kandidatai (daugiau kaip 90 proc. – lietuviškos pavardės). Dauguma dėstytojų buvo Raudonosios armijos karininkai. Kariūnai pavadinti kursantais. Numatyta mokymo trukmė – dveji metai. 1941 m. pradžioje mokykloje mokėsi apie 1000 kursantų, dirbo apie 200 rikiuotės karininkų ir apie 50 politinių darbuotojų. Dėstoma buvo tik rusų kalba, lietuviai dėstytojai keičiami rusais. Ši mokykla jau nieko bendra neturėjo su ankstesniąja Nepriklausomos Lietuvos Karo mokykla – nei jos tradicijos, nei programa, nei tikslai.

1941 m. birželio 22 d. prasidėjus SSRS ir Vokietijos karui, ši mokykla vokiečių kariuomenės buvo išblaškyta. Taip baigėsi tiek daug mūsų tautai kainavusios ir tiek daug davusios Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos istorija.

Atkelta iš 15 p.

taisyklingai susprogdinti užtaisą, šaudyti koviniais šoviniais į taikinius, užimti priešų pastatą. Tačiau diena pasibaigė nė vienas neįėjė į mokyklą. Priešingai! Visų akys degė, veiduose matėsi plačios šypsenos. Sunku buvo suvokti, kad kiekvienam iš jų teko tokia reta galimybė visa tai patirti.

Mokėsi studentai visko, o svarbiausia – taupyti laiką ir viską padaryti kuo greičiau. Ir valgė, ir prausėsi, ir kėlėsi, ir rengėsi, ir rikiavosi greitai. Žinoma, kad būtų įdomiau, būrio vadai buvo sugalvoję ir kitokių staigmenų. Pavyzdžiui, visų kariūnų puikiai žinomas „muilas“. Tai visos kuopos valymas ūkiniu muilu, kai iš pradžių muilinama taip, kad putas kyla net iki kauliukų, o po to blizginama. Šis „žaidimas“ kariūnams nepatinka, o studentams teikė neapsakomą malonumą, nes du būriai susirėmė – kuris greičiau išvalys patalpą. O nuobaudos? Tikrai jų buvo, bet ne tokių, apie kurias visi gana daug girdėję. Jei nedėvėjai kepurės lauke, rašys i eileraštį, jei pamiršai nustatyti ginklo saugiklį į saugos padėtį, kursį pasaką, nusikeiksi rikiuotėje – rašys 50 gražiausių pasaulyje žodžių... Ir dar daugybė kitų užduočių.

„Tai nenusakoma patirtis, kurią prisiminsiu visą likusį gyvenimą. Reikia tik džiaugtis, kad įgyvendinami tokie projektai ir mums, aukštųjų mokyklų studentams, suteikta proga išbandyti save kitoje srityje, visiškai nekasdienėje veikloje. Man tai labai svarbu,“ – teigė projekto dalyvė Eglė Aleksandravičiūtė.

Ir dar vieną itin svarbią pamoką išmoko studentai – patyrė, ką reiškia pagarba Lietuvos himnui, vėliavai. Stovėdamas rikiuotėje su 200 kitų kariūnų suvoki, kaip visiems tai reikšminga, kaip kiekvienas jaučia širdimi šią pagarbą ir garbę, kaip didžiuojasi, kad jie – Lietuvos piliečiai.

Savaitė prabėgo labai greitai, todėl nė vienas nenorėjo vykti namo. Vadai tapo draugais, kuopos nariai – komandos draugais, visa aplinka – sava, suprantama ir mylima. Paskutinę dieną visi projekto dalyviai gavo pažymėjimus, kurie jiems labai brangūs. Taip pat projekto organizatoriai parėngė savas nominacijas ir jomis įvertino labiausiai pasižymėjusius studentus.

Ar projektas bus tęstinis – dar neaišku, tačiau VDU SA narės viliasi, kad dar ne vienus metus tokiems „paprastiems“ studentams teks galimybė iš arčiau pamatyti karių gyvenimą ir šioje srityje save išbandyti. Jos savo ruožtu taria didelį AČIU visiems projekto organizatoriams už nuostabią ekstremalių situacijų savaitę.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie padėjo organizuoti konferenciją „Pilietinio ugdymo problemos“.

Kariūnų taryba

Naujas Lietuvos rekordas

Lektoriai Andrejus NACHAJUS, Mečislovas LEŠKYS, Nadežda MATUKIENĖ

Balandžio 12 d. Panevėžyje vyko 2007 m. Lietuvos kariuomenės svorsčių kilnojimo čempionatas. Jame užtikrintą komandinę pergalę iškovojo LKA komanda ir buvo apdovanota nugalėtojų taure. Asmeninėse varžybose vicečempionais tapo Marius Andrulis (sv. kategorija iki 70 kg), Darius Žibalis (sv. kategorija iki 75 kg), Česlovas Bogdanas (sv. kategorija + 90 kg). Bronzos medalį iškovojo Aleksas Paulauskas (sv. kategorija iki 80 kg). Ketvirti liko Marekas Kurjanas (sv. kategorija iki 75 kg) ir Žilvinas Zakarauskas (sv. kategorija iki 90 kg).

Balandžio 14 d. Švenčionyse vyko Aukštaitijos taurės štangos spaudimo gulint varžybos. Jose sėkmingai rungtyniavo LKA atstovai. Nugalėtojais tapo vyr. ltn. Benjaminas Žukovas (sv. kategorija iki 75 kg), išspaudęs 165 kg, ir vyr. ltn. Edikas Ringys (sv. kategorija iki 82,5 kg), išspaudęs 205 kg – pasiekęs **naują Lietuvos rekordą!** Antrąją vietą iškovo-

Vyr. ltn. Edikas Ringys – Lietuvos rekordininkas

jo kpt. Nerijus Juozapavičius (sv. kategorija iki 90 kg), išspaudęs 215 kg.

Balandžio 21 d. Kaune vyko 2007 m. Lietuvos aukštųjų mokyklų svorsčių kilnojimo čempionatas. Jame taip pat užtikrintą pergalę iškovojo LKA komanda ir buvo apdovanota nugalėtojų taure. Labai sėkmingai rungtyniavo mūsų svorsčių kilnotojai ir asmeninėse varžybose. Paulius Barkauskas nugalėjo svorio kategorijoje iki 60 kg – 55 tšk., Giedrius

Pargaliauskas – svorio kategorijoje iki 90 kg – 72 tšk. – tai nauji LKA rekordai, Darius Žibalis – svorio kategorijoje iki 75 kg, Aleksas Paulauskas – svorio kategorijoje iki 80 kg. Sidabro medalius iškovojo Darius Rubliauskas svorio kategorijoje iki 80 kg ir Česlovas Bogdanas svorio kategorijoje + 90 kg, bronzos – Marekas Kurjanas svorio kategorijoje iki 75 kg, Algirdas Revaitis svorio kategorijoje iki 80 kg ir Žilvinas Zakarauskas svorio kategorijoje iki 90 kg. Pirmo kurso kariūnas Erlandas Kasperavičius liko ketvirtas.

Gegužės 19–20 dienomis Tauragėje vyko 2007 m. Lietuvos jaunimo jėgos trikovės čempionatas. Jame dalyvavo du LKA kariūnai ir abu užėmė 4-ąsias vietas: trečiakursis Justinas Kontautas svorio kategorijoje iki 75 kg ($200 + 115 + 232,5 = 547,5$ kg) ir antrakursis Tomas Jocas svorio kategorijoje iki 82,5 kg ($210 + 165 + 220 = 595$ kg).

Gegužės 16–20 dienomis Kauno miesto sporto bazėse vyko XXIII studentų SELL žaidynės, kuriose dalyvavo 15 šalių 52 aukštosios mokyklos. Karo akademijai atstovavo futbolo komanda, 3 dziudo imtynininkai ir vienas stalo tenisininkas. Mūsų futbolininkai ir stalo tenisininkas buvo šių varžybų debiutantai. Vytautas Kukelka (dziudo) iškovojo bronzos medalį, Mantas Bauža (dziudo) – 5-ąją vietą. Trečias dziudo atstovas buvo Jaunius Matukas. Kęstutis Skiezgilas (stalo tenisas)

vieno minuso varžybose, pirmajame rate, nugalėjo varžovą iš Švedijos, bet antrajame – nusileido savo tautiečiui.

Futbolininkai (Daugirdas Antulis, Petras Budrys, Darius Kontrimas, Artūras Novikovas, Mindaugas Ragauskas, Martynas Rutkauskas, Vidmantas Šaučūnas, Artūras Ševeliovas, Mantas Žinkevičius, Robertas Žiūkas, Irmantas Medutis, Marius Pravdzinskas) iškovojo 13-ąją vietą, pralaimėję Lenkijos komandai 0 : 2, Latvijos komandai 0 : 1, laimėję prieš MRU 1:0 ir sužaidę lygiosiomis su LŽŪU 0 : 0.

Gegužės 19 d. Lazdijų rajone, Krikštonių gyvenvietėje, Živulčiškės miške, vyko Lietuvos kariuomenės orientavimosi sporto čempionatas. Čempionatą vieta pasirinkta neatsitiktinai. Lazdijų rajono miškuose 1945 m. gegužės 16 d. vyko Lietuvos partizanų būrio, vadovaujamo puskarininkio Jono Neifalto-Lakūno, kovos su sovietiniais okupantais.

Čempionate dalyvę kariūnai Virginija Jurkutė, Paulius Babilas, Aivaras Klimas, Romas Stonkus, Simona Lukoševičiūtė atkakliai kovojo su pajėgiausiais orientacininkais iš įvairių KASP padalinių. LKA komanda užėmė 5-ąją komandinę vietą. Apmaudu, kad kiekvienais metais iš kariuomenės padalinių į čempionatą atvyksta vis mažiau dalyvių ir komandų.

Gegužės 19 d. Vilniuje buvo surengtas bėgimas „1010 laiptelių į verslo centrą „Europa“. Vyrų iki 36 m. grupėje dalyvavo nemažai kariūnų. Vaido Žlabio rezultatas šioje amžiaus grupėje buvo antras, o bendroje įskaitoje – 21-as.

Birželio 3–4 dienomis Kaune, Dariaus ir Girėno stadione, vyko 2007 m. Lietuvos lengvosios atletikos čempionatas. Labai sėkmingai jame rungtyniavo LKA pirmakursis Erlandas Kasperavičius, iškovojęs sidabro medalį dešimtkovės varžybose.

1010 laiptelių link dangaus

Kar. Vaidas ŽLABYS

Bet kurią sporto šaką galima su-skirstyti rūšimis. Žinoma, kad bėgimas gali būti ilgujų (maratonas) ir trumpųjų nuotolių, su kliūtimis ir be, kitų rūšių. Tačiau ar daug kam teko bėgti aukštyn? Sakydamas „aukštyn“, turiu omenyje 116 metrų distanciją. Ši atkarpa susida-ro kopiant 1010 laiptelių į aukščiausią biurų pastatą Baltijos šalyse, sostinės „Europos“ verslo centrą. Toks neįpras-tas bėgimas tapo tradicija ir šiais metais buvo surengtas jau ketvirtą kartą.

Iš viso jėgas bėgime „1010 laiptelių į „Europos“ dangoraižį“ gegužės 19-ąją iš-bandė daugiau kaip 500 dalyvių iš Lietu-vos, Latvijos, Baltarusijos ir Lenkijos. Pra-ėjusiais metais jų buvo 450. Statistiniai duomenys rodo, kad šis renginys traukia žmones. Bėgikai čia susirenka išbandyti savo jėgų neįprastoje trasoje, varžytis tarpusavyje ir pasidalyti gera nuotaika.

Visi jie gauna bėgimo dalyvių marš-kinėlius, o vėliau pagal pasiektus rezul-tatus – diplomus. Be to, organizatoriai šį kartą sukaupė daugiau kaip 50 000 litų prizinį fondą. Į renginį sostinės Europos aikštėje susirinkusius žiūrovus links-mino breiko šokėjai, muzikos atlikėjai. Jie nemokamai bandė jėgas kopdami į dirbtinę uolą ir šokinėdami su specialia gumos šokdyne. Dalyvių pageidavimu sportininkai profesionalai ir mėgėjai šiemet pirmą kartą varžėsi atskirose grupėse. Organizatoriai apdovanojo pirmuosius tris bėgikus pagal amžiaus grupes, kurių buvo trys, ir netgi po de-šimt pirmųjų sportininkų profesionalų ir mėgėjų pogrupiuose. Atskiri prizai buvo įsteigti vyrų ir moterų grupėms. Kaip matote, prizų buvo tikrai labai daug.

Savo jėgas, kaip ir pernai, vilkėdami specialia apranga, su amunicija, kuri svė-rė daugiau kaip 20 kilogramų, rungėsi Lietuvos, Baltarusijos ir Lenkijos ugnia-gesių gelbėtojų komandos. Ugniagesiai tikrai parodė aukštą fizinio pasirengimo lygį ir stebino bėgimo dalyvius savo pasiektais rezultatais. Tarpusavyje besi-varžant, nosis nušluostė ir bėgimo taurę išsivežė gaisrininkų komanda iš Minsko.

Čia savo ištvermę ir jėgas nutarėme išbandyti ir mes, Karo akademijos kariū-nai. Kariūnų taryba susisieki su bėgimo organizatoriais ir pasiūlė kaip komandą, pasirengusią varžytis su kitomis, įrašyti ir grupę kariūnų. Organizatoriai mielai sutiko mus priimti ir netgi grupei skyrė patį

geriausią bėgimo laiką. Dalyvauti šiame bėgime buvo pasiūlyta visiems kariū-nams. Iš pradžių buvo ketinama sudaryti net kelias kursų komandas. Jos būtų galė-jusios varžytis ir tarpusavyje. Tačiau kariū-nai nebuvo tokie aktyvūs, todėl surinkus visus norinčiuosius buvo sudaryta viena Karo akademijos 20 bėgikų komanda.

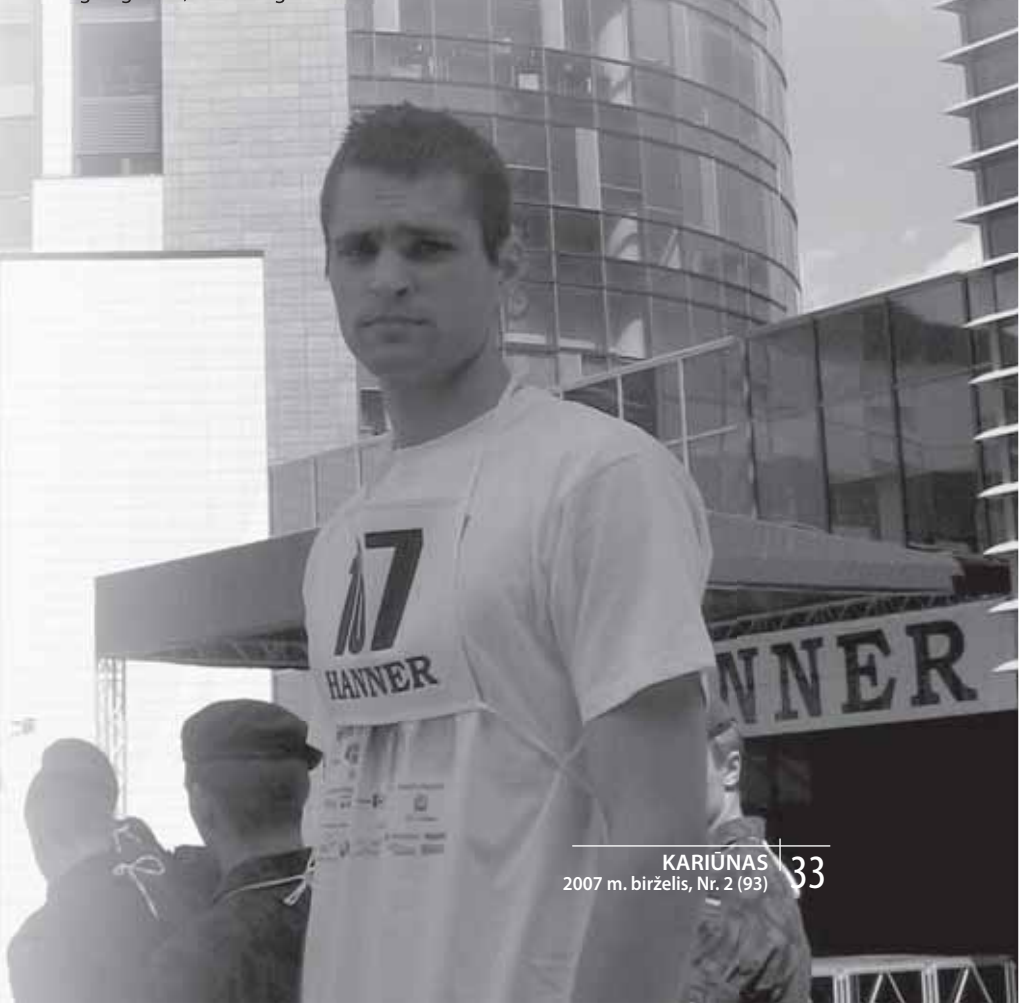
Su kario uniforma ir batais ryžtingai nusiteikę bėgo Mantas Tveraga, Eval-das Žiaunys, Tomas Šyvokas, Evaldas Gruzdevas, Arvydas Navasaitis, Alminas Sinevičius, Kazimiras Bogdanas, Vytenis Bučius, Marius Pavliukevičius, Erlandas Kasperavičius, Martynas Vilimas, Tomas Malūkas, Gytis Metlovas, Mindaugas Su-kackas, Darius Tamašauskas, Gintautas Razma, Modestas Gedrimas, Edmundas Tutlys ir Žilvinas Zakarauskas. Kadangi pagal organizatorių sumanymą koman-dą turėjo sudaryti tik septyni bėgikai, aš buvau pasiryžęs siekti aukštumų mėgė-jų pogrupyje. Greičiausi uniformuoti bėgę kariūnai – Modestas Gedrimas (0:03:57), Edmundas Tutlys (0:04:17) ir Žilvinas Zakarauskas (0:04:19). Mes pasigedome kariūnių, nes nė viena jų nebuvo pareiškusi noro dalyvauti šia-me bėgime, o organizatoriai – mūsų ekipuotės. Neteisinga būtų buvę varžy-tis su ugniagesiais, kurie bėgo su savo

amunicija. Todėl kitais metais mums pasiūlė bėgti su savo kareiviškomis ku-prinėmis ir visa manta ir taip varžytis su kitomis komandomis. Tad nusprendė-me, kad kitų metų bėgime garsinsim Akademijos vardą ekipuoti ir į koman-dą įtraukę bent kelias greitai bėgančias kariūnes.

Aš rungiausi su kitais mėgėjų pogru-pio bėgikais vilkėdamas ne kario unifor-ma, bet lengvais bėgiko drabužiais. Pra-ėjusiais metais užėmiau 27-ąją vietą tarp profesionalų ir mėgėjų. Kadangi šiemet buvo sudaryti du pogrupiai, tikimybė užimti aukštesnę vietą buvo kur kas di-desnė. Tikrai nesu profesionalus bėgi-kas. Tiesą sakant, ir nenorėčiau būti. Juk pasirinkau kitą gyvenimo kelią – tarnauti savo Tėvynei ir ją ginti.

Dangoraižio stogą pasiekiau per 3 minutes 22 sekundes (savo pernykštį rezultatą pagerinau 11 sekundžių) ir užėmiau antrąją vietą 18–35 metų am-žiaus bei bendroje mėgėjų grupėse. Organizatoriai apdovanojo piniginiu prizų, gėlėmis, dviem medaliais, dova-nų čekiu. Visą laiką buvo gera nuotaika ir liko puikūs prisiminimai.

Be abejo, labiausiai džiaugiuosi, jog tiek prie mano, tiek prie kitų bėgime dalyvavusių kariūnų pavardžių buvo parašyta, kad atstovaujame mūsų Karo akademijai. Tvirtai galiu pasakyti, kad ir aš, ir kiti padarėme viską, ką galėjome. Juk mes didžiuojamės, kad studijuojame būtent čia!

kpt. Rimvydai Adomavičiui
– majoro

kpt. Laimui Baliūnui
– majoro

kpt. Vytautui Jakuškai
– majoro

kpt. Ramūnui Liaučui
– majoro

kpt. Jonui Minkevičiui
– majoro

kpt. Violetai Pakenienei
– majoro

vyr. lt. Tomui Balkui
– kapitono

vyr. lt. Vitalijui Buivydai
– kapitono

vyr. lt. Edikui Ringiui
– kapitono

vyr. lt. Svajūnui
Zaturskiui – kapitono

■ PASKIRTA

■ PERKELTA

2007-04-01 kpt. Valdas Jasiulionis iš LKA Kapitonų kursų taktikos treniruoklio vyriausiojo instruktoriaus pareigų perkeltas kariuomenės vado žinion.

2007-05-02 kpt. Aidas Vasinauskas iš Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotojo pėstininkų bataliono S-3 skyriaus operacijų karininko pareigų perkeltas į LKA S-2/S-3 skyriaus viršininko pareigas.

2007-05-15 mjr. Algimantas Monkeliūnas iš LKA Bazinių karininkų kursų Kovinės paramos sekcijos viršininko pareigų perkeltas į Divizijos generolo Stasio Raštikio puskarininkių mokyklos Mokymo padalinių Ryšių ir informacinių sistemų specialistų kursų viršininko pareigas.

2007-05-15 mjr. Raimondas Sturonas iš KAM Gynybos štabo J-6 Telekomunikacijų skyriaus viršininko pareigų perkeltas į LKA Bazinių karininkų kursų Kovinės paramos sekcijos viršininko pareigas.

2007-06-04 vyr. lt. Audrius Krivickas iš LKA Kariūnų bataliono II kariūnų kuopos taktikos karininko pavaduotojo pareigų perkeltas kariuomenės vado žinion.

2007-06-01 lt. Gintaras Langvinis iš LKA Mokslo centro tyrėjo pareigų perkeltas į LKA vyresniojo teisininko pareigas.

2007-04-02 Mindaugas Karalevičius paskirtas į Įsigijimų organizavimo skyriaus viršininko pareigas.

2007-06-01 Jolanta Rasiulienė iš Užsienio kalbų instituto Užsienio kalbų katedros lektoriaus pareigų perkelta į Užsienio kalbų instituto Užsienio kalbų katedros vedėjo pareigas.

2007-06-15 dr. Algirdas Vincas Kanauka paskirtas į Vadybos katedros docento pareigas.

Karo akademijai – antroji vieta!

Laima GRIGALAUŠKAITĖ

Sveikiname Lietuvos karo akademijos fotografa Kęstutį Dijoką KAM ir Lietuvos kariuomenės organizuotame Tado Dambrausko fotokonkurse-parodoje „Lietuvos kariuomenė fotografijoje 2006-2007“ laimėjus II vietą profesionalų kategorijoje. Apdovanojimų teikimas vyko dalyvaujant krašto apsaugos ministrui Juozui Olekui ir Lietuvos kariuomenės vadui gen. mjr. Valdui Tutkui 2007 m. birželio 13 d. Vilniaus įgulos karininkų ramovėje.

Akademijos fotografas
Kęstutis Dijokas

K. Dijokas anksčiau šiame konkurse yra laimėjęs I ir III vietas. Jame Karo akademijai taip pat atstovavo Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų instruktorius kpt. Vytis Andreika, pristatęs nuotrauką „Jungtinis britų ir lietuvių patrulis Irake“.

Paroda šiemet rengiama trečiąkart, veiks nuo birželio 13 iki rugpjūčio 31 d.

Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursus baigė 13-oji laida

Eglė TRATAITĖ

2007 m. birželio 1 d. Akademijoje baigėsi vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursai. Penkis mėnesius trukusiuose mokymuose studijavo 24 karininkai, 7 iš jų – užsienio šalių atstovai, atvykę iš Gruzijos, Armėnijos, Azerbaidžano, Latvijos, Kroatijos ir Ukrainos.

Šiuose kursuose yra graži tradicija – studijų pabaigoje apdovanojami geriausiai baigusį arba didžiausią pažangą studijų metu padariusį kursų klausytoją. Šiais metais už didžiausias pastangas ir

priėmimo procesus, bendravimo su žiniasklaidos atstovais pagrindus, taikos rėmimo operacijų ypatumus. Įtvirtinti ir pritaikyti įgytas žinias karininkai turėjo galimybę praktinėse pratybose vietovėje, taip pat naudodamiesi kompiuteriniu treniruokliu (CAX_ Computer Assistant Exercises). Mokymai vyko anglų kalba.

Pirmą kartą vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų metu klausytojai dalyvavo dvišaliuose brigados lygio mokymuose kartu su Baltijos gynybos

Ranką spaudžia KASP vadas plk. Antanas Plieskis

parodytus rezultatus buvo apdovanotas Kroatijos karininkas vyr. ltn. Željko Peričas. Taip pat labai gerai buvo įvertintas Lietuvos karininkas vyr. ltn. Tomas Godliauskas. Pasak Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų viršininko pavaduotojo mjr. Raimundo Ivanausko, kaip gerai motyvuotus ir darbščius karininkus galima būtų išskirti kpt. Tomą Naudužą, kpt. Ramūną Lazarevičių, kpt. Joaną Polekauskienę.

Klausytojai šių kursų metu studijavo politikos mokslus, karo istoriją, kuopos bei bataliono lygmens sprendimo

koledžo studentais ir ėjo bataliono štabo karininkų pareigas.

Užsienio šalių karininkams buvo organizuotos pažintinės išvykos po Lietuvą, kuriose jie turėjo galimybę plačiau susipažinti su mūsų krašto istorija, kultūros paveldu.

Ateityje šiuose kursuose numatoma plėsti bendradarbiavimo su visuomenės informavimo priemonėmis kursą, įvesti naują dalyką – „Derybas“ ir plėtoti šiuo metu ypač aktualią temą – „Taikos palaikymo operacijų planavimas“.

Bendradarbiavimas su Gruzijos gynybos akademija tęsiamas

2007 m. gegužės 16–18 dienomis Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas ir jo pavaduotojas

moksliui ir studijoms doc. dr. Pranas Janauskas pagal dvišalio Lietuvos ir Gruzijos krašto apsaugos ministerijų bendradar-

biavimo planą su oficialiu vizitu lankėsi Gruzijos nacionalinėje gynybos akademijoje ir kovinio rengimo centre Sachkhere.

Susitikime buvo pristatyta Akademija, jos istorija, struktūra, karininkų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo dabartinė sistema ir jos perspektyvos. Šiuo metu Gynybos akademija teikia tik karinį išsilavinimą, tačiau planuojama ją įteisinti kaip aukštąją mokyklą, kurią baigusieji įgytų ne tik karininko kvalifikaciją ir pirmąjį karininko laipsnį, bet ir gautų aukštojo universitetinio mokslo diplomą. Šiuo klausimu Gruzijos gynybos akademijai buvo ypač aktualu mūsų, kaip aukštosios mokyklos, steigimo dokumentų rengimo bei įteisinimo patirtis.

Sachkhere šiuolaikiškai įrengtame kovinio rengimo centre, turinčiame specialią įrangą pratyboms vesti ir treniruotis kalnuotos vietovės sąlygomis, šiuo metu organizuojami ir pradinio karinio rengimo mokymai. Vizito metu Lietuvos karo akademijos viršininkas ir jo pavaduotojas šiame centre stebėjo būsimųjų karininkų priesaikos ceremoniją, dalyvavo susitikime su Gruzijos kariuomenės generalinio štabo viršininku plk. Zaza Gogava. Svečiai buvo supažindinti su centro veikla, personalo struktūra bei mokymo galimybėmis.

Baigėsi pirmieji karininkų specialistų pagrindinio karinio rengimo kursai

2007 m. birželio 8 d. Akademijoje sėkmingai baigėsi pirmieji karininkų specialistų pagrindinio karinio rengimo kursai. Septynias savaites trukusiuose mokymuose nuo š. m. balandžio 23 d. mokėsi 15 klausytojų.

Karininkų specialistų pagrindinio karinio rengimo kursai skirti parengti į profesinę karo tarnybą priimtiems, aukštąjį išsilavinimą turintiems specialistams, kurie nėra atlikę privalomosios pradinės karo tarnybos ar kitu būdu įgiję reikiamo karinio parengimo. Klausytojai kursų metu įgijo teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, reikalingų norint tęsti tarnybą pasirinktos kariuomenės rūšies padaliniuose pagal specialybę. Kursų metu mokomasi daugiausia karybos mokomųjų dalykų.

Tai buvo pirmieji tokio pobūdžio kursai kariuomenei reikalingiems specialistams rengti, planuojama juos organizuoti ir ateityje.

Balandžio 13 d. Akademijos bendruomenei buvo surengta šv. Velykų šventė.

Balandžio 15–20 d. Akademijoje lankėsi Danijos karališkųjų oro pajėgų instruktoriai. Jie skaitė paskaitas oro pajėgų vyresniųjų štabo karininkų kursų klausytojams.

Balandžio 16–19 d. Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas, Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų viršininkas plk. lt. Valdemaras Rupšys ir Politikos mokslų katedros vedėjas prof. Gediminas Vitkus lankėsi Rumunijos Karolio I nacionaliniame gynybos universitete.

Gegužės 3–4 d. vyko seminaras Akademijos kariams, kariūnams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, įslaptintos informacijos apsaugos klausimais.

Gegužės 4 d. Akademijoje buvo pristatytos knygos „Prekiautojai mirtimi“ (aut. Midas Urbonavičius) ir „Afganistano mazgas“ (aut. Midas Urbonavičius ir Audrius Bitinas) apie karinius konfliktus Afganistane nuo 1976 m. iki šių dienų.

Gegužės 5 d. įteikti pažymėjimai valstybės tarnautojams, sėkmingai baigusiems būtinųjų karinių žinių įgijimo kursus.

Gegužės 8 d. iš JAV kariuomenės Centrinės vadovietės LKA biblioteka gavo ypač vertingų knygų.

Gegužės 14–25 d. Akademijoje vyko tarptautiniai saugumo politikos kursai.

Gegužės 16–18 d. Akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas ir jo pavaduotojas mokslui ir studijoms doc. dr. Pranas Jankauskas pagal dvišalio Lietuvos ir Gruzijos krašto apsaugos ministerijų bendradarbiavimo planą su oficialiu vizitu lankėsi Gruzijos nacionalinėje gynybos akademijoje ir kovinio rengimo centre Sachkhere.

Gegužės 17 d. vyko baigiamasis šokių vakaras, kuriame dalyvavo antro kurso kariūnai ir VPU šokėjos.

Gegužės 19–20 d. kariai ir darbuotojai dalyvavo Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos šventiniuose renginiuose.

Gegužės 29 d. Akademijoje lankėsi Lenkijos Respublikos kariuomenės vadas gen. Franciszekas Gągoras, Lenkijos kariuomenės generalinio štabo P2 viršininkas brg. gen. Anatolis Czabanas, Lenkijos Respublikos gynybos atašė Lietuvai plk. Marekas Boskis, Spaudos tarnybos vadas plk. Wojciechas Ozga. Svečius lydėjo Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Valdas Tutkus, Lietuvos Respublikos gynybos atašė Lenkijai plk. Romas Žibas.

Gegužės 31 d. Akademijoje vyko praktinis seminaras „Instruktorius vieta ir vaidmuo formuojant kariūną, kaip būsimų karininkų, vadovavimo įgūdžius“.

Jo metu siekiant plėsti kariūnų žinias karių ugdymo klausimais buvo aptarti svarbiausi instruktorių profesinio tobulinimo uždaviniai.

Birželio 1 d. baigėsi rezervo logis-

tikos karininkų kursai, taip pat vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursai. Pasitarusiuose studijavo 24 karininkai, 7 iš jų – užsienio šalių atstovai, atvykę iš Gruzijos, Armėnijos, Azerbaidžano, Latvijos, Kroatijos ir Ukrainos.

Birželio 5 d. Akademijoje lankėsi pusšimtis Kuršėnų globos namų auklėtinių. Mažųjų draugų viešnagė birželio mėnesį jau tampa gražia tradicija. Tai tarsi mažutė šventė, kuri suteikia daug džiaugsmo tiek vaikams, tiek Akademijos bendruomenei.

Birželio 7 d. Akademijoje įteikti pirmieji tarptautinių oro pajėgų vyresniųjų štabo karininkų kursų baigimo pažymėjimai. 15 savaičių trukmės kursuose nuo š. m. vasario 26 d. mokėsi 9 klausytojai (8 Lietuvos karininkai ir 1 Latvijos KOP karininkas).

Birželio 8 d. baigėsi pirmieji karininkų specialistų pagrindinio karinio rengimo kursai. Nuo š. m. balandžio 23 d. septynias savaites Akademijoje mokėsi 15 klausytojų.

Birželio 18–liepos 1 d. Akademijos kariai ir darbuotojai dalyvavo tarptautinėse pratybose „Amber hope 2007“.

Birželio 29 d. vyko rezervo ryšių būrių vadų kursų baigimo ceremonija.

Nauji Akademijos darbuotojų leidiniai

Birutė Gaidelienė. *Lietuvių–vokiečių kalbų karybos žodynas*. V., 2007, 162 p.

Algirdas Ažubalis, Rolanda Kazlauskaitė-Markelienė, Audronė Petrauskaitė, Bronius Puzinavičius, Feliksas Žigaras. *Karo pedagogika Lietuvoje (1918–1940 m.)*. Monografija. V., 2007, 480 p.

Antanas Makštutis. *Bakalauro studijų baigiamojo darbo rengimo metodiniai nurodymai*. V., 2007, 24 p.

VIETA KARIUOMENĖS

GENEROLIO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Birutė GAIDELIENĖ

LIETUVIŲ – VOKIEČIŲ
KALBŲ
KARYBOS
ŽODYNAS

WÖRTERBUCH

GENEROLIO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

ANTANAS MAKŠTUTIS

BAKALAURO STUDIJŲ
BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO
METODINIAI NURODYMAI

GENEROLIO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Algirdas Ažubalis, Rolanda Kazlauskaitė-Markelienė, Audronė Petrauskaitė,
Bronius Puzinavičius, Feliksas Žigars

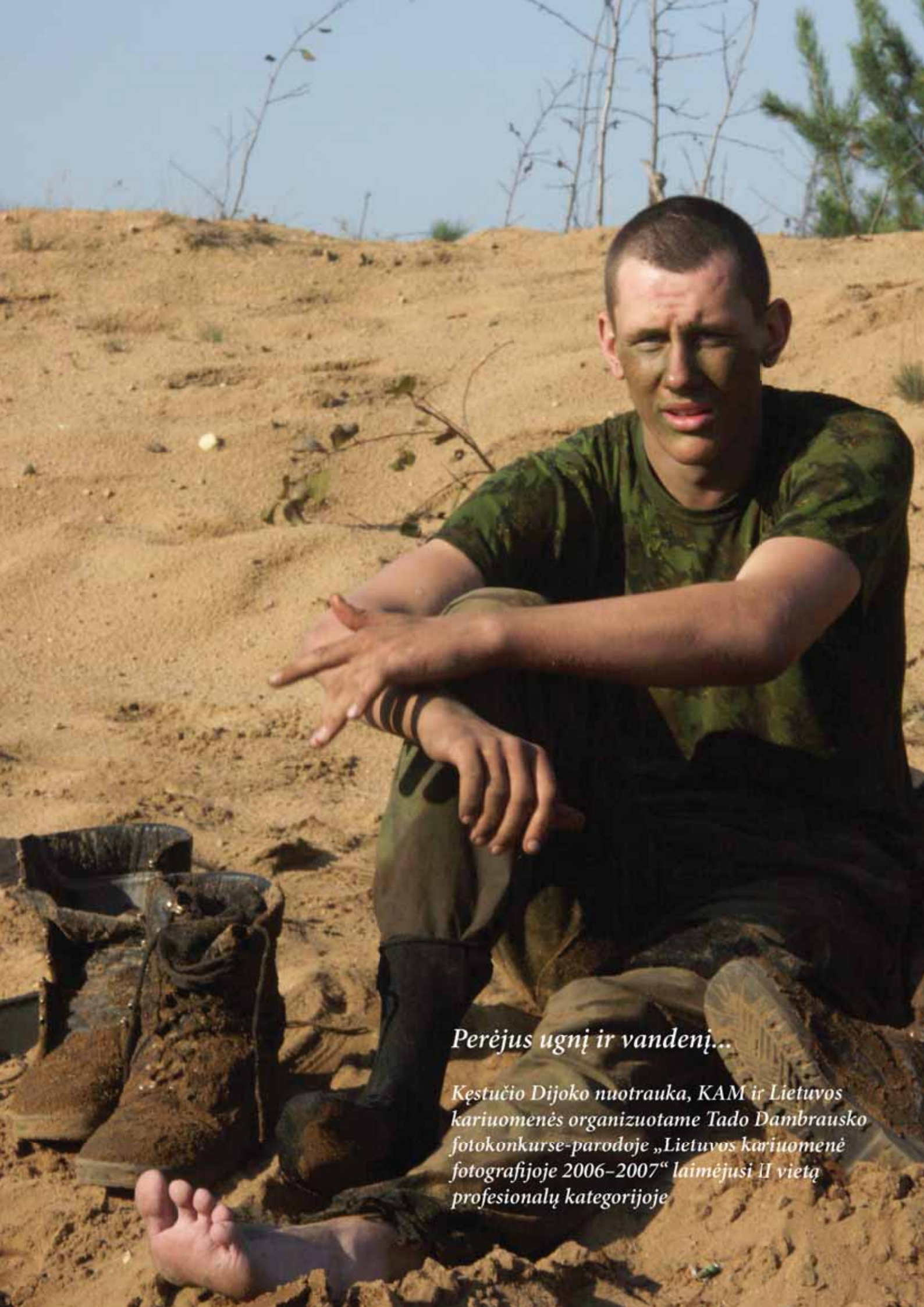

KARO PEDAGOGIKA LIETUVOJE
(1918–1940 m.)

Naujos knygos

Perėjus ugnį ir vandenį...

Kęstučio Dijoko nuotrauka, KAM ir Lietuvos kariuomenės organizuotame Tado Dambrausko fotokonkurse-parodoje „Lietuvos kariuomenė fotografijoje 2006–2007“ laimėjusi II vietą profesionalų kategorijoje